

Presná diagnóza a dobrá liečba môže ľuďom so zriedkavým ochorením predĺžiť život	2
Online, tvnoviny.sk, 2. 5. 2025, 9:01	
Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu	3
Online, sita.sk, 2. 5. 2025, 10:12	
Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu	5
Online, i-lifestyle.sk, 2. 5. 2025, 10:26	
Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu	7
Online, 24hod.sk, 2. 5. 2025, 10:26	
Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu	9
Online, finreport.sk, 2. 5. 2025, 11:20	
Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu - - Agentúrne správy	11
Online, bratislavaden.sk, 2. 5. 2025, 11:35	
Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu	13
Online, veci-verejne.sk, 2. 5. 2025, 11:35	
Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu	15
Online, presovsky-vecernik.sk, 2. 5. 2025, 11:35	
Spievajúca fontána opäť dotvára atmosféru v centre Košíc. Oslavy v meste pokračujú	17
Online, kosice.korzar.sme.sk, 2. 5. 2025, 11:43	
Unikátny pôrod tenistky Jany Čepelovej – vážna diagnóza si vyžiadala pôrod v Kardiocentre v Šaci	20
Online, eastmag.sk, 2. 5. 2025, 13:05	
VIDEO: Víkend do Košíc prináša poriadne nabitý program, nudiť sa tu nebude nikto. Jazero sa dokonca premení na Benátky	22
Online, koscak.sk, 2. 5. 2025, 15:15	
Košickú Terasu ovládne folklór	24
Online, eastmag.sk, 2. 5. 2025, 17:28	
Do školy sa neteším!	26
Online, magnetpress.online, 3. 5. 2025, 10:26	
Nepostihuje už len seniorov a následky bývajú fatálne. Liečiteľná je len v niekoľkých hodinách, smrteľné je podceňiť príznaky	30
Online, uzitocna.pravda.sk, 4. 5. 2025, 6:00	
Netradičné plavidlá obsadili hladinu jazera. Košické Benátky prilákali stovky divákov	33
Online, kosice.korzar.sme.sk, 4. 5. 2025, 13:07	
UNIKÁTNY pôrod tenistky Jany Čepelovej v Kardiocentre AGEL: „Bola som nervóznejšia, než pred zápasom!“	35
Online, spuntik.zoznam.sk, 4. 5. 2025, 16:34	

Presná diagnóza a dobrá liečba môže ľuďom so zriedkavým ochorením predĺžiť život

2. 5. 2025, 9:01, Zdroj: [tvnoviny.sk](https://www.tvnoviny.sk), Vydavateľ: MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o., Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 141 110 GRP; 3,14 OTS; 0,03 AVE; 1087 EUR

Presná diagnóza a dobrá liečba môže ľuďom so zriedkavým ochorením predĺžiť život

Na svete žije viac ako 300 miliónov ľudí so zriedkavými chorobami, na Slovensku približne 300.000 pacientov. Spoločným znakom týchto diagnóz je to, že sú závažné a život ohrozujúce. Vzhľadom na to, že výskyt týchto ochorení je raritný, ťažko sa diagnostikujú. Určenie správnej diagnózy trvá niekedy aj roky. Pomôcť by však mohla inovatívna diagnostika založená na genetike. Zlepšiť, predĺžiť a skvalitniť život pacientom so zriedkavou diagnózou môže aj moderná liečba. Najmä v ostatných rokoch vďaka vede a výskumu majú aj títo pacienti možnosť liečiť sa. V minulosti tomu tak nebolo.

Pacienti so zriedkavým ochorením sa v živote stretávajú s rôznymi bariérami. „Dnes sa posúvame k moderným možnostiam genetickej diagnostiky, kde vieme naraz v jednom teste otestovať všetkých 20.000 génov za radom, ako idú v DNA. To znamená, že diagnostiku vieme urobiť oveľa rýchlejšie. Problém je, že tieto testy nie sú u nás rutinne preplácané a pacient sa k nim nevie úplne dobre dostať,“ vysvetlil v úvode diskusie Vizionári profesor neurológie MUDr. Matej Škorvánek, vedúci Centra pre zriedkavé choroby na Neurologickej klinike **UPJŠ** v Košiciach. Cieľom odborníkov je, aby táto inovatívna diagnostika bola štandardne hrazená zdravotnými poisťovňami.

Jedným zo zriedkavých a nevyliciteľných ochorení je aj pľúcna artériová hypertenzia (PAH). Aj diagnostika tohto ochorenia, ktoré postihuje srdce a pľúca, môže trvať dlho, keďže príznaky, ako dýchavica či únava, môžu pripomínať iné, bežnejšie choroby. „Základ je presná diagnostika. Liečba PAH je finančne nákladná, ale pacienti z nej vedľa veľmi profitovať. Keď v 90. rokoch neboli k dispozícii novšie lieky, tak 50 percent pacientov sa dožilo 2,8 roka od stanovenia diagnózy. Odkedy máme k dispozícii nové terapie, pacienti majú kvalitnejší a dlhší život a medián prežívania je 6 až 7 rokov,“ uviedol prezident Slovenskej kardiologickej spoločnosti MUDr. Milan Luknár, PhD.

Podľa odborníkov neplatí všeobecne, že liečba zriedkavých ochorení musí byť automaticky aj finančne náročná. V niektorých prípadoch vďaka rýchlej diagnostike je ochorenie liečiteľné a cena nie je vysoká. To, čo je potom vysoké, sú socioekonomické náklady na pacienta, ktorý nie je včas a správne diagnostikovaný. V liečbe zriedkavých ochorení pomáhajú aj finančne náročné tzv. orphan lieky. „Máme obrovskú medzeru v dostupnosti týchto liekov oproti západnej Európe. V Európe bolo za určité obdobie schválených asi 180 inovatívnych liekov. Na Slovensku máme momentálne zaregistrovaných 59 z nich, teda ani nie tretinu,“ doplnil profesor Škorvánek.

Registračný proces orphan liekov je jednotný v celej Európskej únii, ale každý krajina si vytvára pravidlá, ako bude tieto lieky hradieť. „Na to, aby sme hradili lieky pre pacientov so zriedkavým ochorením, musí byť nastavená legislatíva, ale musí byť aj prejavovaná nejaká ochota tvorcov politik platíť za tieto lieky. Na Slovensku všetky lieky, ktoré chcú byť hrazené z prostriedkov verejného zdravotného poistenia, musia preukázať aj nákladovú efektívnosť,“ uviedla riaditeľka AIPF Ing. Iveta Pálešová. Doplnila, že tieto lieky môžu vstúpiť do systému aj bez preukázania nákladovej efektivity, ale zo zákona vtedy vyplývajú isté obmedzenia. Zároveň dodala, že náklady na kategorizované lieky sa momentálne ročne pohybujú na úrovni 70 až 80 miliónov eur. Ak by sme podľa jej slov hradili všetky lieky ako v Nemecku pre všetkých pacientov, ktorí by ich potrebovali, tak by bolo potrebných ďalších 80 až 100 miliónov eur.

„V tejto chvíli sú pravidlá nastavené tak, že na orphan lieky sme ochotní platiť viac, až do výšky 10-násobku HDP. Nemôžem však hovoriť za ministerstvo zdravotníctva, lebo my sme odborníci, ktorí vyhodnocujú pravidlá na základe legislatívy. Ale v tejto chvíli sa hovorí, že by sa znížili thresholďy (čo znamená, že inovatívne lieky v skúške nákladovej efektivity neuspeli),“ uviedol zástupca riaditeľa Národného inštitútu pre hodnotu a technológie v zdravotníctve (NIHO) MUDr. Matej Palenčár s tým, že k zmenám by malo dôjsť už v najbližších mesiacoch. Otázkou potom je, ako sa na Slovensku budú liečiť pacienti, ktorí majú diagnostikovanú niektorú zo vzácných ochorení. Bude Slovensko na mape Európy krajinou, ktorá nebude poskytovať svojim občanom, pacientom moderné, život zachraňujúce terapie? Už najbližšie mesiace môžu rozhodnúť, či títo pacienti budú mať šancu liečiť sa a žiť kvalitnejší a dlhší život, alebo budú odkázaní na verejné zbierky.

Odborníci sa v diskusii Vizionári zároveň zhodli, že postavenie pacientov so zriedkavými chorobami by sa zlepšilo podporou v legislatívnej oblasti a zabezpečením dostupnosti liekov na trhu. Rovnako je dôležité pracovať na efektívnejších cestách pacienta a priniesť niektoré diagnostické inovácie, ktoré pomôžu zrýchliť diagnostiku, určiť správnu diagnózu a nastaviť efektívnu liečbu.

Autor: TVNOVINY.sk

Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu

2. 5. 2025, 10:12, Zdroj: sita.sk, Vydavateľ: SITA Slovenská tlačová agentúra a.s., Autor: Katarína Lörincová, Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 116 433 GRP: 2,59 OTS: 0,03 AVE: 1200 EUR

Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu

Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov veľa, myslí si Jozef Andrejčák z Katedry verejnej politiky a teórie verejnej správy Fakulty verejnej správy **UPJŠ** v Košiciach. Metropola východu má podľa výsledkov posledného sčítania čosi vyše 230-tisíc obyvateľov.

Ako ďalej uviedol pre agentúru SITA, v súčasnosti nie je model s 22 mestskými časťami a ich orgánmi dlhodobou udržateľný. Dôvodom sú rôzne spoločenské a ekonomické faktory, ale aj vývoj verejnej správy vo všeobecnosti.

Návrhy na racionalizáciu

„Možno by som povedal, že je to už aj zbytočné,“ poznamenal. Na stole sú v súčasnosti viaceré návrhy na racionalizáciu počtu mestských častí. Návrh mestských poslancov z Košického klubu počíta s 12 mestskými časťami.

S návrhom vytvoriť šesť mestských častí, z ktorých štyri by kopírovali súčasné okresy Košice I až IV a samostatnými mestskými časťami by ostali Staré Mesto a Luník IX, prišli poslanci Národnej rady SR Igor Šimko (Hlas-SD) a Andrej Sitkár (Smer-SD), ktorý je i mestským poslancom.

Vlastný návrh, ktorý chce zrušiť všetky mestské časti a ponechať silné centralizované mesto, priniesol starosta Severu František Ténai. Na ostatnom rokovaní mestského zastupiteľstva boli predstavené aj ďalšie modely, napríklad štyri mestské časti, model 12+1, ale padol aj návrh na zlúčenie mestských častí Pereš a Lorinčík. Poslanci o návrhoch diskutovali, uzniesli na tom, že berú na vedomie návrhy a riešenia na zmenu počtu MČ, ktoré boli počas rokovania zastupiteľstva predstavené.

Otázka zosúladenia kompetencií

„Ak vychádzame z pozitívnych skúseností s dvojúrovňovou samosprávou v meste Košice, dobre ponechajme mestské časti. Majú svoj význam. Osobne som za to, že ak optimalizovať, tak ísť do radikálnejšieho riešenia,“ pokračuje Andrejčák. Dodal, že by si vedel predstaviť návrh poslancov NR SR Šimka a Sitkára.

„Vedel by som si predstaviť, že by boli mestské časti len štyri,“ poznamenal. „Napokon to aj tak bude politické rozhodnutie,“ skonštatoval. Zdôraznil tiež, že je potrebné hovoriť nie o zlučovaní, ale o vytváraní mestských častí, vzhľadom na to, že po právnej stránke budú musieť všetky zaniknúť a vzniknúť nové subjekty, na ktoré prejdú právne záväzky ich predchodcov.

Andrejčák tiež prízvukoval, že okrem riešenia počtu mestských častí by bolo vhodné rovno vyriešiť aj otázku zosúladenia kompetencií. „Tak, aby každá mestská časť mala rovnaké kompetencie, čo je dnes problém. V súčasnosti je veľký rozdiel v kompetenciách mestských častí, a tiež v ich financovaní,“ vysvetlil s tým, že toto by bolo nutné v prípade vzniku nových mestských častí zjednotiť. Vyriešenie otázky kompetencií by podľa jeho slov malo byť v záujme všetkých.

Model usporiadania samosprávy

„Nemyslím si, že by občan nejako pocítil, že v niektorej časti nemá svojho starostu, alebo zastupiteľstvo,“ podotkol. Zdôraznil tiež, že volebné obvody by museli byť vyriešené tak, aby sa na žiadnu miestnu časť nezabudlo, no to je už ošetrené v zákone. Rovnako si nemyslí, že by v prípade optimalizácie počtu mestských častí mohlo dôjsť k zanedbaniu niektorého územia či miestnej časti.

„Obec, respektíve mestská časť má povinnosť starať sa o dané územie a koná tak vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť. Čiže nie je možné, že sa niekde nezrealizuje zimná údržba a nebude postarané o verejné priestranstvá, len preto, že by išlo o nejakú menšiu časť väčšieho správneho celku,“ vraví Andrejčák. Poznamenal, že by to nebolo ani v záujme starostov či miestnych zastupiteľstiev.

Mesto plánuje v spolupráci s univerzitami analýzu, ktorá by mala ukázať, aký model usporiadania samosprávy je pre metropolu východu najvhodnejší. Andrejčák poznamenal, že od predkladateľov návrhov na úpravu usporiadania mestských častí boli vždy požadované prinajmenšom údaje o tom, aká by bola úspora na administratíve a samosprávnych orgánoch.

„Určite je dobré, ak v rámci návrhov tieto čísla budú, respektíve budú spracované tak, že bude jasné, aké množstvo prostriedkov bude ušetrené,“ vraví. Upozornil, že v prípade zníženia počtu mestských častí by výraznejšie poklesol aj počet miestnych poslancov, zmenili by sa ale volebné obvody.

Prepojenie mestských častí

To, že väčšina návrhov na optimalizáciu počtu mestských častí v Košiciach pracuje s ideou spojenia sídlisk a obcí do väčších celkov, Andrejčák nepovažuje za problematické. Poukázal pri tom na to, že už v súčasnosti sú niektoré mestské časti prepojené.

„Keď dnes prejdete z chodníka na chodník a na druhú stranu cesty, nevíete, v ktorej mestskej časti ste,“ vraví. Podotkol tiež, že už v súčasnosti z hľadiska kompetencií v sociálnej oblasti zabezpečujú štyri mestské časti túto oblasť pre všetky ostatné. Podobná situácia je napríklad v oblasti matrík (ide o prenesený výkon štátnej správy).

Demokratické voľby

„Nemyslím si, že by sa prípadná novovytvorená samospráva s týmto nedokázala vysporiadať,“ dodal. Diskusie o mestských častiach, respektíve prinajmenšom o prerozdelení kompetencií, podľa Andrejčáka prebiehali už v minulosti, za čias, keď bol primátorom František Knapík, neskôr aj počas mandátu Richarda Rašiho.

„Vždy to hlavne bolo o tých kompetenciách,“ poznamenáva. Dodal, že zo strany mesta bola ochota diskutovať o prerozdelení kompetencií, avšak diskusia obvykle uviazla práve pri úprave počtu mestských častí.

„Individuálne záujmy bývajú aj v rámci samosprávy postavené na veľmi vysoké miesto,“ myslí si. Zdôraznil tiež, že ak bol starosta zvolený raz, nemôže rátať s tým, že bude zvolený aj opakovane, a že bude danú pozíciu zastávať niekoľko funkčných období. „Chválabohu, máme tu demokratické voľby,“ uzavrel Andrejčák.

Autor: Katarína Lörincová

Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu

2. 5. 2025, 10:26, Zdroj: i-lifestyle.sk, Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 5 562 GRP: 0,12 OTS: 0,00 AVE: 317 EUR

Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu

2.5.2025 (SITA.sk) – Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov veľa, myslí si Jozef Andrejčák z Katedry verejnej politiky a teórie verejnej správy Fakulty verejnej správy **UPJŠ** v Košiciach. Metropola východu má podľa výsledkov posledného sčítania čosi vyše 230-tisíc obyvateľov.

Ako ďalej uviedol pre agentúru SITA, v súčasnosti nie je model s 22 mestskými časťami a ich orgánmi dlhodobo udržateľný. Dôvodom sú rôzne spoločenské a ekonomické faktory, ale aj vývoj verejnej správy vo všeobecnosti.

Návrhy na racionalizáciu

„Možno by som povedal, že je to už aj zbytočné,“ poznamenal. Na stole sú v súčasnosti viaceré návrhy na racionalizáciu počtu mestských častí. Návrh mestských poslancov z Košického klubu počíta s 12 mestskými časťami.

S návrhom vytvoriť šesť mestských častí, z ktorých štyri by kopírovali súčasné okresy Košice I až IV a samostatnými mestskými časťami by ostali Staré Mesto a Luník IX, prišli poslanci Národnej rady SR Igor Šimko (Hlas-SD) a Andrej Sitkár (Smer-SD), ktorý je i mestským poslancom.

Vlastný návrh, ktorý chce zrušiť všetky mestské časti a ponechať silné centralizované mesto, priniesol starosta Severu František Ténai. Na ostatnom rokovaní mestského zastupiteľstva boli predstavené aj ďalšie modely, napríklad štyri mestské časti, model 12+1, ale padol aj návrh na zlúčenie mestských častí Pereš a Lorinčík. Poslanci o návrhoch diskutovali, uzniesli na tom, že berú na vedomie návrhy a riešenia na zmenu počtu MČ, ktoré boli počas rokovania zastupiteľstva predstavené.

Otázka zosúladenia kompetencií

„Ak vychádzame z pozitívnych skúseností s dvojúrovňovou samosprávou v meste Košice, dobre ponechajme mestské časti. Majú svoj význam. Osobne som za to, že ak optimalizovať, tak ísť do radikálnejšieho riešenia,“ pokračuje Andrejčák. Dodal, že by si vedel predstaviť návrh poslancov NR SR Šimka a Sitkára.

„Vedel by som si predstaviť, že by boli mestské časti len štyri,“ poznamenal. „Napokon to aj tak bude politické rozhodnutie,“ skonštatoval. Zdôraznil tiež, že je potrebné hovoriť nie o zlučovaní, ale o vytváraní mestských častí, vzhľadom na to, že po právnej stránke budú musieť všetky zaniknúť a vzniknúť nové subjekty, na ktoré prejdú právne záväzky ich predchodcov.

Andrejčák tiež prízvukoval, že okrem riešenia počtu mestských častí by bolo vhodné rovno vyriešiť aj otázku zosúladenia kompetencií. „Tak, aby každá mestská časť mala rovnaké kompetencie, čo je dnes problém. V súčasnosti je veľký rozdiel v kompetenciách mestských častí, a tiež v ich financovaní,“ vysvetlil s tým, že toto by bolo nutné v prípade vzniku nových mestských častí zjednotiť. Vyriešenie otázky kompetencií by podľa jeho slov malo byť v záujme všetkých.

Model usporiadania samosprávy

„Nemyslím si, že by občan nejako pocítil, že v niektorej časti nemá svojho starostu, alebo zastupiteľstvo,“ podotkol. Zdôraznil tiež, že volebné obvody by museli byť vyriešené tak, aby sa na žiadnu miestnu časť nezabudlo, no to je už ošetrené v zákone. Rovnako si nemyslí, že by v prípade optimalizácie počtu mestských častí mohlo dôjsť k zanedbaniu niektorého územia či miestnej časti.

„Obec, respektíve mestská časť má povinnosť starať sa o dané územie a koná tak vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť. Čiže nie je možné, že sa niekde nezrealizuje zimná údržba a nebude postarané o verejné priestranstvá, len preto, že by išlo o nejakú menšiu časť väčšieho správneho celku,“ vraví Andrejčák. Poznamenal, že by to nebolo ani v záujme starostov či miestnych zastupiteľstiev.

Mesto plánuje v spolupráci s univerzitami analýzu, ktorá by mala ukázať, aký model usporiadania samosprávy je pre metropolu východu najvhodnejší. Andrejčák poznamenal, že od predkladateľov návrhov na úpravu usporiadania mestských častí boli vždy požadované prinajmenšom údaje o tom, aká by bola úspora na administratíve a samosprávnych orgánoch.

„Určite je dobré, ak v rámci návrhov tieto čísla budú, respektíve budú spracované tak, že bude jasné, aké množstvo prostriedkov bude ušetrené,“ vraví. Upozornil, že v prípade zníženia počtu mestských častí by výraznejšie poklesol aj počet miestnych poslancov, zmenili by sa ale volebné obvody.

Prepojenie mestských častí

To, že väčšina návrhov na optimalizáciu počtu mestských častí v Košiciach pracuje s ideou spojenia sídlisk a obcí do väčších celkov, Andrejčák nepovažuje za problematické. Poukázal pri tom na to, že už v súčasnosti sú niektoré mestské časti prepojené.

„Keď dnes prejdete z chodníka na chodník a na druhú stranu cesty, nevíete, v ktorej mestskej časti ste,“ vraví. Podotkol tiež, že už v súčasnosti z hľadiska kompetencií v sociálnej oblasti zabezpečujú štyri mestské časti túto oblasť pre všetky ostatné. Podobná situácia je napríklad v oblasti matrik (ide o prenesený výkon štátnej správy).

Demokratické voľby

„Nemyslím si, že by sa prípadná novovytvorená samospráva s týmto nedokázala vysporiadať,“ dodal. Diskusie o mestských častiach, respektíve prinajmenšom o prerozdelení kompetencií, podľa Andrejčáka prebiehali už v minulosti, za čias, keď bol primátorom František Knapík, neskôr aj počas mandátu Richarda Rašiho.

„Vždy to hlavne bolo o tých kompetenciách,“ poznamenáva. Dodal, že zo strany mesta bola ochota diskutovať o prerozdelení kompetencií, avšak diskusia obvykle uviazla práve pri úprave počtu mestských častí.

„Individuálne záujmy bývajú aj v rámci samosprávy postavené na veľmi vysoké miesto,“ myslí si. Zdôraznil tiež, že ak bol starosta zvolený raz, nemôže rátať s tým, že bude zvolený aj opakovane, a že bude danú pozíciu zastávať niekoľko funkčných období. „Chválabohu, máme tu demokratické voľby,“ uzavrel Andrejčák.

Viac k témam: mestské časti, Spájanie, Verejná správa, Zlúčenie

Zdroj: SITA.sk – Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu © SITA
Všetky práva vyhradené.

Slovensko

Podrubrika

Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu

2. 5. 2025, 10:26, Zdroj: [24hod.sk](#), Vydavateľ: I.N.P. s.r.o., Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 1 052 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 149 EUR

Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu

Tagy: mestské časti Spájanie Verejná správa Zlúčenie

Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov veľa, myslí si Jozef Andrejčák z Katedry verejnej politiky a teórie verejnej správy Fakulty verejnej správy

2.5.2025 (SITA.sk) - Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov veľa, myslí si Jozef Andrejčák z Katedry verejnej politiky a teórie verejnej správy Fakulty verejnej správy **UPJŠ** v Košiciach. Metropola východu má podľa výsledkov posledného sčítania čosi vyše 230-tisíc obyvateľov.

Ako ďalej uviedol pre agentúru SITA, v súčasnosti nie je model s 22 mestskými časťami a ich orgánmi dlhodobo udržateľný. Dôvodom sú rôzne spoločenské a ekonomické faktory, ale aj vývoj verejnej správy vo všeobecnosti.

Návrhy na racionalizáciu

„Možno by som povedal, že je to už aj zbytočné,“ poznamenal. Na stole sú v súčasnosti viaceré návrhy na racionalizáciu počtu mestských častí. Návrh mestských poslancov z Košického klubu počíta s 12 mestskými časťami.

S návrhom vytvoriť šesť mestských častí, z ktorých štyri by kopírovali súčasné okresy Košice I až IV a samostatnými mestskými časťami by ostali Staré Mesto a Luník IX, prišli poslanci Národnej rady SR Igor Šimko (Hlas-SD) a Andrej Sitkár (Smer-SD), ktorý je i mestským poslancom.

Vlastný návrh, ktorý chce zrušiť všetky mestské časti a ponechať silné centralizované mesto, priniesol starosta Severu František Ténai. Na ostatnom rokovaní mestského zastupiteľstva boli predstavené aj ďalšie modely, napríklad štyri mestské časti, model 12+1, ale padol aj návrh na zlúčenie mestských častí Pereš a Lorinčík. Poslanci o návrhoch diskutovali, uzniesli na tom, že berú na vedomie návrhy a riešenia na zmenu počtu MČ, ktoré boli počas rokovania zastupiteľstva predstavené.

Otázka zosúladenia kompetencií

„Ak vychádzame z pozitívnych skúseností s dvojúrovňovou samosprávou v meste Košice, dobre ponechajme mestské časti. Majú svoj význam. Osobne som za to, že ak optimalizovať, tak ísť do radikálnejšieho riešenia,“ pokračuje Andrejčák. Dodal, že by si vedel predstaviť návrh poslancov NR SR Šimka a Sitkára.

„Vedel by som si predstaviť, že by boli mestské časti len štyri,“ poznamenal. „Napokon to aj tak bude politické rozhodnutie,“ skonštatoval. Zdôraznil tiež, že je potrebné hovoriť nie o zlučovaní, ale o vytváraní mestských častí, vzhľadom na to, že po právnej stránke budú musieť všetky zaniknúť a vzniknúť nové subjekty, na ktoré prejdú právne záväzky ich predchodcov.

Andrejčák tiež prízvukoval, že okrem riešenia počtu mestských častí by bolo vhodné rovno vyriešiť aj otázku zosúladenia kompetencií. „Tak, aby každá mestská časť mala rovnaké kompetencie, čo je dnes problém. V súčasnosti je veľký rozdiel v kompetenciách mestských častí, a tiež v ich financovaní,“ vysvetlil s tým, že toto by bolo nutné v prípade vzniku nových mestských častí zjednotiť. Vyriešenie otázky kompetencií by podľa jeho slov malo byť v záujme všetkých.

Model usporiadania samosprávy

„Nemyslím si, že by občan nejakú pocítil, že v niektorej časti nemá svojho starostu, alebo zastupiteľstvo,“ podotkol. Zdôraznil tiež, že volebné obvody by museli byť vyriešené tak, aby sa na žiadnu miestnu časť nezabudlo, no to je už ošetrené v zákone. Rovnako si nemyslí, že by v prípade optimalizácie počtu mestských častí mohlo dôjsť k zanedbaniu niektorého územia či miestnej časti.

„Obec, respektíve mestská časť má povinnosť starať sa o dané územie a koná tak vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť. Čiže nie je možné, že sa niekde nezrealizuje zimná údržba a nebude postarané o verejné priestranstvá, len preto, že by išlo o nejakú menšiu časť väčšieho správneho celku,“ vraví Andrejčák. Poznamenal, že by to nebolo ani v záujme starostov či miestnych zastupiteľstiev.

Mesto plánuje v spolupráci s univerzitami analýzu, ktorá by mala ukázať, aký model usporiadania samosprávy je pre metropolu východu najvhodnejší. Andrejčák poznamenal, že od predkladateľov návrhov na úpravu usporiadania mestských častí boli vždy požadované prinajmenšom údaje o tom, aká by bola úspora na administratíve a samosprávnych orgánoch.

„Určite je dobré, ak v rámci návrhov tieto čísla budú, respektíve budú spracované tak, že bude jasné, aké množstvo prostriedkov bude ušetrené,“ vraví. Upozornil, že v prípade zníženia počtu mestských častí by výraznejšie poklesol aj počet miestnych poslancov, zmenili by

sa ale volebné obvody.

Prepojenie mestských častí

To, že väčšina návrhov na optimalizáciu počtu mestských častí v Košiciach pracuje s ideou spojenia sídlisk a obcí do väčších celkov, Andrejčák nepovažuje za problematické. Poukázal pri tom na to, že už v súčasnosti sú poniektoré mestské časti prepojené.

„Keď dnes prejdete z chodníka na chodník a na druhú stranu cesty, nevíete, v ktorej mestskej časti ste,“ vraví. Podotkol tiež, že už v súčasnosti z hľadiska kompetencií v sociálnej oblasti zabezpečujú štyri mestské časti túto oblasť pre všetky ostatné. Podobná situácia je napríklad v oblasti matrik (ide o prenesený výkon štátnej správy).

Demokratické voľby

„Nemyslím si, že by sa prípadná novovytvorená samospráva s týmto nedokázala vysporiadať,“ dodal. Diskusie o mestských častiach, respektíve prinajmenšom o prerozdelení kompetencií, podľa Andrejčáka prebiehali už v minulosti, za čias, keď bol primátorom František Knapík, neskôr aj počas mandátu Richarda Rašiho.

„Vždy to hlavne bolo o tých kompetenciách,“ poznamenáva. Dodal, že zo strany mesta bola ochota diskutovať o prerozdelení kompetencií, avšak diskusia obvykle uviazla práve pri úprave počtu mestských častí.

„Individuálne záujmy bývajú aj v rámci samosprávy postavené na veľmi vysoké miesto,“ myslí si. Zdôraznil tiež, že ak bol starosta zvolený raz, nemôže rátať s tým, že bude zvolený aj opakovane, a že bude danú pozíciu zastávať niekoľko funkčných období. „Chválabohu, máme tu demokratické voľby,“ uzavrel Andrejčák.

Autor: 24hod.sk - 24 hodín s.r.o. - WebSys s.r.o.

Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu

2. 5. 2025, 11:20, Zdroj: finreport.sk, Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 2 627 GRP: 0,06 OTS: 0,00 AVE: 230 EUR

Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu

2.5.2025 (SITA.sk) - Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov veľa, myslí si Jozef Andrejčák z Katedry verejnej politiky a teórie verejnej správy Fakulty verejnej správy **UPJŠ** v Košiciach. Metropola východu má podľa výsledkov posledného sčítania čosi vyše 230-tisíc obyvateľov.

Ako ďalej uviedol pre agentúru SITA, v súčasnosti nie je model s 22 mestskými časťami a ich orgánmi dlhodobo udržateľný. Dôvodom sú rôzne spoločenské a ekonomické faktory, ale aj vývoj verejnej správy vo všeobecnosti.

Návrhy na racionalizáciu

„Možno by som povedal, že je to už aj zbytočné,“ poznamenal. Na stole sú v súčasnosti viaceré návrhy na racionalizáciu počtu mestských častí. Návrh mestských poslancov z Košického klubu počíta s 12 mestskými časťami.

S návrhom vytvoriť šesť mestských častí, z ktorých štyri by kopírovali súčasné okresy Košice I až IV a samostatnými mestskými časťami by ostali Staré Mesto a Luník IX, prišli poslanci Národnej rady SR Igor Šimko (Hlas-SD) a Andrej Sitkár (Smer-SD), ktorý je i mestským poslancom.

Vlastný návrh, ktorý chce zrušiť všetky mestské časti a ponechať silné centralizované mesto, priniesol starosta Severu František Ténai. Na ostatnom rokovaní mestského zastupiteľstva boli predstavené aj ďalšie modely, napríklad štyri mestské časti, model 12+1, ale padol aj návrh na zlúčenie mestských častí Pereš a Lorinčík. Poslanci o návrhoch diskutovali, uzniesli na tom, že berú na vedomie návrhy a riešenia na zmenu počtu MČ, ktoré boli počas rokovania zastupiteľstva predstavené.

Otázka zosúladenia kompetencií

„Ak vychádzame z pozitívnych skúseností s dvojúrovňovou samosprávou v meste Košice, dobre ponechajme mestské časti. Majú svoj význam. Osobne som za to, že ak optimalizovať, tak ísť do radikálnejšieho riešenia,“ pokračuje Andrejčák. Dodal, že by si vedel predstaviť návrh poslancov NR SR Šimka a Sitkára.

„Vedel by som si predstaviť, že by boli mestské časti len štyri,“ poznamenal. „Napokon to aj tak bude politické rozhodnutie,“ skonštatoval. Zdôraznil tiež, že je potrebné hovoriť nie o zlučovaní, ale o vytváraní mestských častí, vzhľadom na to, že po právnej stránke budú musieť všetky zaniknúť a vzniknúť nové subjekty, na ktoré prejdú právne záväzky ich predchodcov.

Andrejčák tiež prízvukoval, že okrem riešenia počtu mestských častí by bolo vhodné rovno vyriešiť aj otázku zosúladenia kompetencií. „Tak, aby každá mestská časť mala rovnaké kompetencie, čo je dnes problém. V súčasnosti je veľký rozdiel v kompetenciách mestských častí, a tiež v ich financovaní,“ vysvetlil s tým, že toto by bolo nutné v prípade vzniku nových mestských častí zjednotiť. Vyriešenie otázky kompetencií by podľa jeho slov malo byť v záujme všetkých.

Model usporiadania samosprávy

„Nemyslím si, že by občan nejako pocítil, že v niektorej časti nemá svojho starostu, alebo zastupiteľstvo,“ podotkol. Zdôraznil tiež, že volebné obvody by museli byť vyriešené tak, aby sa na žiadnu miestnu časť nezapadlo, no to je už ošetrované v zákone. Rovnako si nemyslí, že by v prípade optimalizácie počtu mestských častí mohlo dôjsť k zanedbaniu niektorého územia či miestnej časti.

„Obec, respektíve mestská časť má povinnosť starať sa o dané územie a koná tak vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť. Čiže nie je možné, že sa niekde nezrealizuje zimná údržba a nebude postarané o verejné priestranstvá, len preto, že by išlo o nejakú menšiu časť väčšieho správneho celku,“ vraví Andrejčák. Poznamenal, že by to nebolo ani v záujme starostov či miestnych zastupiteľstiev.

Mesto plánuje v spolupráci s univerzitami analýzu, ktorá by mala ukázať, aký model usporiadania samosprávy je pre metropolu východu najvhodnejší. Andrejčák poznamenal, že od predkladateľov návrhov na úpravu usporiadania mestských častí boli vždy požadované prinajmenšom údaje o tom, aká by bola úspora na administratíve a samosprávnych orgánoch.

„Určite je dobré, ak v rámci návrhov tieto čísla budú, respektíve budú spracované tak, že bude jasné, aké množstvo prostriedkov bude ušetrené,“ vraví. Upozornil, že v prípade zníženia počtu mestských častí by výraznejšie poklesol aj počet miestnych poslancov, zmenili by sa ale volebné obvody.

Prepojenie mestských častí

To, že väčšina návrhov na optimalizáciu počtu mestských častí v Košiciach pracuje s ideou spojenia sídlisk a obcí do väčších celkov, Andrejčák nepovažuje za problematické. Poukázal pri tom na to, že už v súčasnosti sú niektoré mestské časti prepojené.

„Keď dnes prejdete z chodníka na chodník a na druhú stranu cesty, nevíete, v ktorej mestskej časti ste,“ vraví. Podotkol tiež, že už v súčasnosti z hľadiska kompetencií v sociálnej oblasti zabezpečujú štyri mestské časti túto oblasť pre všetky ostatné. Podobná situácia je napríklad v oblasti matrik (ide o prenesený výkon štátnej správy).

Demokratické voľby

„Nemyslím si, že by sa prípadná novovytvorená samospráva s týmto nedokázala vysporiadať,“ dodal. Diskusie o mestských častiach, respektíve prinajmenšom o prerozdelení kompetencií, podľa Andrejčáka prebiehali už v minulosti, za čias, keď bol primátorom František Knapík, neskôr aj počas mandátu Richarda Rašiho.

„Vždy to hlavne bolo o tých kompetenciách,“ poznamenáva. Dodal, že zo strany mesta bola ochota diskutovať o prerozdelení kompetencií, avšak diskusia obvykle uviazla práve pri úprave počtu mestských častí.

„Individuálne záujmy bývajú aj v rámci samosprávy postavené na veľmi vysoké miesto,“ myslí si. Zdôraznil tiež, že ak bol starosta zvolený raz, nemôže rátať s tým, že bude zvolený aj opakovane, a že bude danú pozíciu zastávať niekoľko funkčných období. „Chválabohu, máme tu demokratické voľby,“ uzavrel Andrejčák.

Autor: FinReport.sk

Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu - - Agentúrne správy

2. 5. 2025, 11:35, Zdroj: bratislavaden.sk, Vydavateľ: SITA Slovenská tlačová agentúra a.s., Autor: SITA, Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ
Dosah: 1 094 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 164 EUR

Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu - - Agentúrne správy

Slovensko

2.5.2025 (SITA.sk) – Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov veľa, myslí si Jozef Andrejčák z Katedry verejnej politiky a teórie verejnej správy Fakulty verejnej správy **UPJŠ** v Košiciach. Metropola východu má podľa výsledkov posledného sčítania čosi vyše 230-tisíc obyvateľov.

Ako ďalej uviedol pre agentúru SITA, v súčasnosti nie je model s 22 mestskými časťami a ich orgánmi dlhodobo udržateľný. Dôvodom sú rôzne spoločenské a ekonomické faktory, ale aj vývoj verejnej správy vo všeobecnosti.

Návrhy na racionalizáciu

„Možno by som povedal, že je to už aj zbytočné,“ poznamenal. Na stole sú v súčasnosti viaceré návrhy na racionalizáciu počtu mestských častí. Návrh mestských poslancov z Košického klubu počíta s 12 mestskými časťami.

S návrhom vytvoriť šesť mestských častí, z ktorých štyri by kopírovali súčasné okresy Košice I až IV a samostatnými mestskými časťami by ostali Staré Mesto a Luník IX, prišli poslanci Národnej rady SR Igor Šimko (Hlas-SD) a Andrej Sitkár (Smer-SD), ktorý je i mestským poslancom.

Vlastný návrh, ktorý chce zrušiť všetky mestské časti a ponechať silné centralizované mesto, priniesol starosta Severu František Ténai. Na ostatnom rokovaní mestského zastupiteľstva boli predstavené aj ďalšie modely, napríklad štyri mestské časti, model 12+1, ale padol aj návrh na zlúčenie mestských častí Pereš a Lorinčík. Poslanci o návrhoch diskutovali, uzniesli na tom, že berú na vedomie návrhy a riešenia na zmenu počtu MČ, ktoré boli počas rokovania zastupiteľstva predstavené.

Otázka zosúladenia kompetencií

„Ak vychádzame z pozitívnych skúseností s dvojúrovňovou samosprávou v meste Košice, dobre ponechajme mestské časti. Majú svoj význam. Osobne som za to, že ak optimalizovať, tak ísť do radikálnejšieho riešenia,“ pokračuje Andrejčák. Dodal, že by si vedel predstaviť návrh poslancov NR SR Šimka a Sitkára.

„Vedel by som si predstaviť, že by boli mestské časti len štyri,“ poznamenal. „Napokon to aj tak bude politické rozhodnutie,“ skonštatoval. Zdôraznil tiež, že je potrebné hovoriť nie o zlučovaní, ale o vytváraní mestských častí, vzhľadom na to, že po právnej stránke budú musieť všetky zaniknúť a vzniknúť nové subjekty, na ktoré prejdú právne záväzky ich predchodcov.

Andrejčák tiež prízvukoval, že okrem riešenia počtu mestských častí by bolo vhodné rovno vyriešiť aj otázku zosúladenia kompetencií. „Tak, aby každá mestská časť mala rovnaké kompetencie, čo je dnes problém. V súčasnosti je veľký rozdiel v kompetenciách mestských častí, a tiež v ich financovaní,“ vysvetlil s tým, že toto by bolo nutné v prípade vzniku nových mestských častí zjednotiť. Vyriešenie otázky kompetencií by podľa jeho slov malo byť v záujme všetkých.

Model usporiadania samosprávy

„Nemyslím si, že by občan nejakým pocítil, že v niektorej časti nemá svojho starostu, alebo zastupiteľstvo,“ podotkol. Zdôraznil tiež, že volebné obvody by museli byť vyriešené tak, aby sa na žiadnu miestnu časť nezabudlo, no to je už ošetrované v zákone. Rovnako si nemyslí, že by v prípade optimalizácie počtu mestských častí mohlo dôjsť k zanedbaniu niektorého územia či miestnej časti.

„Obec, respektíve mestská časť má povinnosť starať sa o dané územie a koná tak vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť. Čiže nie je možné, že sa niekde nezrealizuje zimná údržba a nebude postarané o verejné priestranstvá, len preto, že by išlo o nejakú menšiu časť väčšieho správneho celku,“ vraví Andrejčák. Poznamenal, že by to nebolo ani v záujme starostov či miestnych zastupiteľstiev.

Mesto plánuje v spolupráci s univerzitami analýzu, ktorá by mala ukázať, aký model usporiadania samosprávy je pre metropolu východu najvhodnejší. Andrejčák poznamenal, že od predkladateľov návrhov na úpravu usporiadania mestských častí boli vždy požadované prinajmenšom údaje o tom, aká by bola úspora na administratíve a samosprávnych orgánoch.

„Určite je dobré, ak v rámci návrhov tieto čísla budú, respektíve budú spracované tak, že bude jasné, aké množstvo prostriedkov bude ušetrené,“ vraví. Upozornil, že v prípade zníženia počtu mestských častí by výraznejšie poklesol aj počet miestnych poslancov, zmenili by sa ale volebné obvody.

Prepojenie mestských častí

To, že väčšina návrhov na optimalizáciu počtu mestských častí v Košiciach pracuje s ideou spojenia sídlisk a obcí do väčších celkov, Andrejčák nepovažuje za problematické. Poukázal pri tom na to, že už v súčasnosti sú niektoré mestské časti prepojené.

„Keď dnes prejdete z chodníka na chodník a na druhú stranu cesty, nevíete, v ktorej mestskej časti ste,“ vraví. Podotkol tiež, že už v súčasnosti z hľadiska kompetencií v sociálnej oblasti zabezpečujú štyri mestské časti túto oblasť pre všetky ostatné. Podobná situácia je napríklad v oblasti matrik (ide o prenesený výkon štátnej správy).

Demokratické voľby

„Nemyslím si, že by sa prípadná novovytvorená samospráva s týmto nedokázala vysporiadať,“ dodal. Diskusie o mestských častiach, respektíve prinajmenšom o prerozdelení kompetencií, podľa Andrejčáka prebiehali už v minulosti, za čias, keď bol primátorom František Knapík, neskôr aj počas mandátu Richarda Rašího.

„Vždy to hlavne bolo o tých kompetenciách,“ poznamenáva. Dodal, že zo strany mesta bola ochota diskutovať o prerozdelení kompetencií, avšak diskusia obvykle uviazla práve pri úprave počtu mestských častí.

„Individuálne záujmy bývajú aj v rámci samosprávy postavené na veľmi vysoké miesto,“ myslí si. Zdôraznil tiež, že ak bol starosta zvolený raz, nemôže rátať s tým, že bude zvolený aj opakovane, a že bude danú pozíciu zastávať niekoľko funkčných období. „Chválabohu, máme tu demokratické voľby,“ uzavrel Andrejčák.

Viac k témam: mestské časti, Spájanie, Verejná správa, Zlúčenie

Zdroj: SITA.sk – Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu © SITA
Všetky práva vyhradené.

Autor: SITA

Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu

📅 2. 5. 2025, 11:35, Zdroj: veci-verejne.sk 🗨 Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 1 176 GRP: 0,03 OTS: 0,00 AVE: 158 EUR

Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu

2.5.2025 (SITA.sk) – Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov veľa, myslí si Jozef Andrejčák z Katedry verejnej politiky a teórie verejnej správy Fakulty verejnej správy **UPJŠ** v Košiciach. Metropola východu má podľa výsledkov posledného sčítania čosi vyše 230-tisíc obyvateľov.

Ako ďalej uviedol pre agentúru SITA, v súčasnosti nie je model s 22 mestskými časťami a ich orgánmi dlhodobo udržateľný. Dôvodom sú rôzne spoločenské a ekonomické faktory, ale aj vývoj verejnej správy vo všeobecnosti.

Návrhy na racionalizáciu

„Možno by som povedal, že je to už aj zbytočné,“ poznamenal. Na stole sú v súčasnosti viaceré návrhy na racionalizáciu počtu mestských častí. Návrh mestských poslancov z Košického klubu počíta s 12 mestskými časťami.

S návrhom vytvoriť šesť mestských častí, z ktorých štyri by kopírovali súčasné okresy Košice I až IV a samostatnými mestskými časťami by ostali Staré Mesto a Luník IX, prišli poslanci Národnej rady SR Igor Šimko (Hlas-SD) a Andrej Sitkár (Smer-SD), ktorý je i mestským poslancom.

Vlastný návrh, ktorý chce zrušiť všetky mestské časti a ponechať silné centralizované mesto, priniesol starosta Severu František Ténai. Na ostatnom rokovaní mestského zastupiteľstva boli predstavené aj ďalšie modely, napríklad štyri mestské časti, model 12+1, ale padol aj návrh na zlúčenie mestských častí Pereš a Lorinčík. Poslanci o návrhoch diskutovali, uzniesli na tom, že berú na vedomie návrhy a riešenia na zmenu počtu MČ, ktoré boli počas rokovania zastupiteľstva predstavené.

Otázka zosúladenia kompetencií

„Ak vychádzame z pozitívnych skúseností s dvojúrovňovou samosprávou v meste Košice, dobre ponechajme mestské časti. Majú svoj význam. Osobne som za to, že ak optimalizovať, tak ísť do radikálnejšieho riešenia,“ pokračuje Andrejčák. Dodal, že by si vedel predstaviť návrh poslancov NR SR Šimka a Sitkára.

„Vedel by som si predstaviť, že by boli mestské časti len štyri,“ poznamenal. „Napokon to aj tak bude politické rozhodnutie,“ skonštatoval. Zdôraznil tiež, že je potrebné hovoriť nie o zlučovaní, ale o vytváraní mestských častí, vzhľadom na to, že po právnej stránke budú musieť všetky zaniknúť a vzniknúť nové subjekty, na ktoré prejdú právne záväzky ich predchodcov.

Andrejčák tiež prízvukoval, že okrem riešenia počtu mestských častí by bolo vhodné rovno vyriešiť aj otázku zosúladenia kompetencií. „Tak, aby každá mestská časť mala rovnaké kompetencie, čo je dnes problém. V súčasnosti je veľký rozdiel v kompetenciách mestských častí, a tiež v ich financovaní,“ vysvetlil s tým, že toto by bolo nutné v prípade vzniku nových mestských častí zjednotiť. Vyriešenie otázky kompetencií by podľa jeho slov malo byť v záujme všetkých.

Model usporiadania samosprávy

„Nemyslím si, že by občan nejako pocítil, že v niektorej časti nemá svojho starostu, alebo zastupiteľstvo,“ podotkol. Zdôraznil tiež, že volebné obvody by museli byť vyriešené tak, aby sa na žiadnu miestnu časť nezapadlo, no to je už ošetrované v zákone. Rovnako si nemyslí, že by v prípade optimalizácie počtu mestských častí mohlo dôjsť k zanedbaniu niektorého územia či miestnej časti.

„Obec, respektíve mestská časť má povinnosť starať sa o dané územie a koná tak vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť. Čiže nie je možné, že sa niekde nezrealizuje zimná údržba a nebude postarané o verejné priestranstvá, len preto, že by išlo o nejakú menšiu časť väčšieho správneho celku,“ vraví Andrejčák. Poznamenal, že by to nebolo ani v záujme starostov či miestnych zastupiteľstiev.

Mesto plánuje v spolupráci s univerzitami analýzu, ktorá by mala ukázať, aký model usporiadania samosprávy je pre metropolu východu najvhodnejší. Andrejčák poznamenal, že od predkladateľov návrhov na úpravu usporiadania mestských častí boli vždy požadované prinajmenšom údaje o tom, aká by bola úspora na administratíve a samosprávnych orgánoch.

„Určite je dobré, ak v rámci návrhov tieto čísla budú, respektíve budú spracované tak, že bude jasné, aké množstvo prostriedkov bude ušetrené,“ vraví. Upozornil, že v prípade zníženia počtu mestských častí by výraznejšie poklesol aj počet miestnych poslancov, zmenili by sa ale volebné obvody.

Prepojenie mestských častí

To, že väčšina návrhov na optimalizáciu počtu mestských častí v Košiciach pracuje s ideou spojenia sídlisk a obcí do väčších celkov, Andrejčák nepovažuje za problematické. Poukázal pri tom na to, že už v súčasnosti sú niektoré mestské časti prepojené.

„Keď dnes prejdete z chodníka na chodník a na druhú stranu cesty, nevíete, v ktorej mestskej časti ste,“ vraví. Podotkol tiež, že už v súčasnosti z hľadiska kompetencií v sociálnej oblasti zabezpečujú štyri mestské časti túto oblasť pre všetky ostatné. Podobná situácia je napríklad v oblasti matrik (ide o prenesený výkon štátnej správy).

Demokratické voľby

„Nemyslím si, že by sa prípadná novovytvorená samospráva s týmto nedokázala vysporiadať,“ dodal. Diskusie o mestských častiach, respektíve prinajmenšom o prerozdelení kompetencií, podľa Andrejčáka prebiehali už v minulosti, za čias, keď bol primátorom František Knapík, neskôr aj počas mandátu Richarda Rašiho.

„Vždy to hlavne bolo o tých kompetenciách,“ poznamenáva. Dodal, že zo strany mesta bola ochota diskutovať o prerozdelení kompetencií, avšak diskusia obvykle uviazla práve pri úprave počtu mestských častí.

„Individuálne záujmy bývajú aj v rámci samosprávy postavené na veľmi vysoké miesto,“ myslí si. Zdôraznil tiež, že ak bol starosta zvolený raz, nemôže rátať s tým, že bude zvolený aj opakovane, a že bude danú pozíciu zastávať niekoľko funkčných období. „Chválabohu, máme tu demokratické voľby,“ uzavrel Andrejčák.

Viac k témam: mestské časti, Spájanie, Verejná správa, Zlúčenie

Zdroj: SITA.sk – Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu © SITA
Všetky práva vyhradené.

Podporte nezávislé spravodajstvo! Podporte Veci Verejné!

Ďakujeme Vám za akúkoľvek podporu, ktorá pomôže v našej spravodajskej činnosti.

Please enter a valid amount.

Ďakujeme za Vašu podporu.

EUR 5 EUR 10 EUR 20 50 100 200

Kategórie

Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu

2. 5. 2025, 11:35, Zdroj: presovsky-vecernik.sk, Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ
Dosah: 1 094 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 152 EUR

Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu

Prečítať článok

2.5.2025 (SITA.sk) – Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov veľa, myslí si Jozef Andrejčák z Katedry verejnej politiky a teórie verejnej správy Fakulty verejnej správy **UPJŠ** v Košiciach. Metropola východu má podľa výsledkov posledného sčítania čosi vyše 230-tisíc obyvateľov.

Ako ďalej uviedol pre agentúru SITA, v súčasnosti nie je model s 22 mestskými časťami a ich orgánmi dlhodobo udržateľný. Dôvodom sú rôzne spoločenské a ekonomické faktory, ale aj vývoj verejnej správy vo všeobecnosti.

Návrhy na racionalizáciu

„Možno by som povedal, že je to už aj zbytočné,“ poznamenal. Na stole sú v súčasnosti viaceré návrhy na racionalizáciu počtu mestských častí. Návrh mestských poslancov z Košického klubu počíta s 12 mestskými časťami.

S návrhom vytvoriť šesť mestských častí, z ktorých štyri by kopírovali súčasné okresy Košice I až IV a samostatnými mestskými časťami by ostali Staré Mesto a Luník IX, prišli poslanci Národnej rady SR Igor Šimko (Hlas-SD) a Andrej Sitkár (Smer-SD), ktorý je i mestským poslancom.

Vlastný návrh, ktorý chce zrušiť všetky mestské časti a ponechať silné centralizované mesto, priniesol starosta Severu František Ténai. Na ostatnom rokovaní mestského zastupiteľstva boli predstavené aj ďalšie modely, napríklad štyri mestské časti, model 12+1, ale padol aj návrh na zlúčenie mestských častí Pereš a Lorinčík. Poslanci o návrhoch diskutovali, uzniesli na tom, že berú na vedomie návrhy a riešenia na zmenu počtu MČ, ktoré boli počas rokovania zastupiteľstva predstavené.

Otázka zosúladenia kompetencií

„Ak vychádzame z pozitívnych skúseností s dvojúrovňovou samosprávou v meste Košice, dobre ponechajme mestské časti. Majú svoj význam. Osobne som za to, že ak optimalizovať, tak ísť do radikálnejšieho riešenia,“ pokračuje Andrejčák. Dodal, že by si vedel predstaviť návrh poslancov NR SR Šimka a Sitkára.

„Vedel by som si predstaviť, že by boli mestské časti len štyri,“ poznamenal. „Napokon to aj tak bude politické rozhodnutie,“ skonštatoval. Zdôraznil tiež, že je potrebné hovoriť nie o zlučovaní, ale o vytváraní mestských častí, vzhľadom na to, že po právnej stránke budú musieť všetky zaniknúť a vzniknúť nové subjekty, na ktoré prejdú právne záväzky ich predchodcov.

Andrejčák tiež prízvukoval, že okrem riešenia počtu mestských častí by bolo vhodné rovno vyriešiť aj otázku zosúladenia kompetencií. „Tak, aby každá mestská časť mala rovnaké kompetencie, čo je dnes problém. V súčasnosti je veľký rozdiel v kompetenciách mestských častí, a tiež v ich financovaní,“ vysvetlil s tým, že toto by bolo nutné v prípade vzniku nových mestských častí zjednotiť. Vyriešenie otázky kompetencií by podľa jeho slov malo byť v záujme všetkých.

Model usporiadania samosprávy

„Nemyslím si, že by občan nejako pocítil, že v niektorej časti nemá svojho starostu, alebo zastupiteľstvo,“ podotkol. Zdôraznil tiež, že volebné obvody by museli byť vyriešené tak, aby sa na žiadnu miestnu časť nezabudlo, no to je už ošetrované v zákone. Rovnako si nemyslí, že by v prípade optimalizácie počtu mestských častí mohlo dôjsť k zanedbaniu niektorého územia či miestnej časti.

„Obec, respektíve mestská časť má povinnosť starať sa o dané územie a koná tak vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť. Čiže nie je možné, že sa niekde nezrealizuje zimná údržba a nebude postarané o verejné priestranstvá, len preto, že by išlo o nejakú menšiu časť väčšieho správneho celku,“ vraví Andrejčák. Poznamenal, že by to nebolo ani v záujme starostov či miestnych zastupiteľstiev.

Mesto plánuje v spolupráci s univerzitami analýzu, ktorá by mala ukázať, aký model usporiadania samosprávy je pre metropolu východu najvhodnejší. Andrejčák poznamenal, že od predkladateľov návrhov na úpravu usporiadania mestských častí boli vždy požadované prinajmenšom údaje o tom, aká by bola úspora na administratíve a samosprávnych orgánoch.

„Určite je dobré, ak v rámci návrhov tieto čísla budú, respektíve budú spracované tak, že bude jasné, aké množstvo prostriedkov bude ušetrené,“ vraví. Upozornil, že v prípade zníženia počtu mestských častí by výraznejšie poklesol aj počet miestnych poslancov, zmenili by sa ale volebné obvody.

Prepojenie mestských častí

To, že väčšina návrhov na optimalizáciu počtu mestských častí v Košiciach pracuje s ideou spojenia sídlisk a obcí do väčších celkov, Andrejčák nepovažuje za problematické. Poukázal pri tom na to, že už v súčasnosti sú niektoré mestské časti prepojené.

„Keď dnes prejdete z chodníka na chodník a na druhú stranu cesty, nevíete, v ktorej mestskej časti ste,“ vraví. Podotkol tiež, že už v súčasnosti z hľadiska kompetencií v sociálnej oblasti zabezpečujú štyri mestské časti túto oblasť pre všetky ostatné. Podobná situácia je napríklad v oblasti matrik (ide o prenesený výkon štátnej správy).

Demokratické voľby

„Nemyslím si, že by sa prípadná novovytvorená samospráva s týmto nedokázala vysporiadať,“ dodal. Diskusie o mestských častiach, respektíve prinajmenšom o prerozdelení kompetencií, podľa Andrejčáka prebiehali už v minulosti, za čias, keď bol primátorom František Knapík, neskôr aj počas mandátu Richarda Rašiho.

„Vždy to hlavne bolo o tých kompetenciách,“ poznamenáva. Dodal, že zo strany mesta bola ochota diskutovať o prerozdelení kompetencií, avšak diskusia obvykle uviazla práve pri úprave počtu mestských častí.

„Individuálne záujmy bývajú aj v rámci samosprávy postavené na veľmi vysoké miesto,“ myslí si. Zdôraznil tiež, že ak bol starosta zvolený raz, nemôže rátať s tým, že bude zvolený aj opakovane, a že bude danú pozíciu zastávať niekoľko funkčných období. „Chválabohu, máme tu demokratické voľby,“ uzavrel Andrejčák.

Viac k témam: mestské časti, Spájanie, Verejná správa, Zlúčenie

Zdroj: SITA.sk – Dvadsaťdva mestských častí v Košiciach je na počet obyvateľov priveľa, myslí si odborník na verejnú správu © SITA
Všetky práva vyhradené.

Spievajúca fontána opäť dotvára atmosféru v centre Košíc. Oslavy v meste pokračujú

2. 5. 2025, 11:43, Zdroj: kosice.korzar.sme.sk, Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: Klaudia Jurkovičová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 55 407 GRP: 1,23 OTS: 0,01 AVE: 738 EUR

Spievajúca fontána opäť dotvára atmosféru v centre Košíc. Oslavy v meste pokračujú

Pozrite si zostávajúci program.

[video //cdn.jwplayer.com/players/gpYu0ysB-59OQ4sBA.html](https://cdn.jwplayer.com/players/gpYu0ysB-59OQ4sBA.html)

KOŠICE. V rámci osláv Dňa mesta Košice vo štvrtok oficiálne otvorili novú sezónu najmodernejšej Spievajúcej fontány na Slovensku.

Dominanta Hlavnej ulice vstúpila do svojej druhej sezóny po rozsiahlej modernizácii.

"Vynovená fontána zaujme nielen synchronizáciou vody, svetiel a hudby, ale aj novými technologickými prvkami, ktoré posúvajú jej zážitok na úplne novú úroveň," uviedlo mesto na sociálnej sieti.

Spievajúca fontána v Košiciach, otvorenie sezóny (14 fotografií)

Slávnostné spustenie sprevádzalo tanečné gala Tanca v meste, hudobný hosť Dennyiah, vystúpenia košických tanečných skupín a moderátor Richard Herrgott.

Spievajúca fontána bude ožívať svetlom, hudbou a pohybom každý večer.

Post by kosiceofficial.

Areál na ZŠ Starozagorská patril vo štvrtok malému futbalu európskej úrovne. Odohralo sa tam finále turnaja EMF Nations Games Košice 2025. Turnaja sa zúčastnili tímy z Poľska, Belgicka, Ukrajiny, Maďarska a Azerbajdžanu.

Slovenský tím si po napínavom súboji s Azerbajdžanom vybojoval víťazstvo 3:2 v penaltovom rozstrele.

Post by kosiceofficial.

V piatok sa na Hlavnej ulici pri Historickej radnici konala Primátorská kvapka krvi. Krv darovali ľudia priamo v špeciálnej električke, ktorú prístavil Dopravný podnik mesta Košice.

Post by kosiceofficial. Deň mesta Košice: Program na ďalšie dni

2. máj 2025 - Piatok

08:00 - Primátorská kvapka krvi - Hlavná ulica, v okolí Historickej radnice. Hlavná ulica sa "premení" na pojazdnú transfúznú stanicu. Súčasťou dopoludnia budú ukážky práce a podávania prvej pomoci pri náhlom zastavení srdca členmi Záchrannej služby Košice. 13:30 - autogramiáda s košickými hokejistami v Steel Aréne 18:00 - oslavy rekordného desiateho slovenského titulu pri Dolnej bráne 20:00 - Use the City - 2025 Hudba v meste - Hlavná ulica, širšie centrum mesta. Veľa dobrých kapiel, veľa dobrej hudby, množstvo žánrov počas multižánrových koncertov. 19:00 - Use the City - Umenie na ulici - Hlavná ulica, širšie centrum mesta Košice. Zažite na vlastnej koži rôzne druhy umenia, pozrieť si môžete aj živé sochy. 15:00 - Baby knižnica - Hornádka, pobočka Knižnice pre mládež mesta Košice, Hutnícka 22. Oblíbená zábavná tvorivá dielnička a zážitkové čítanie pre najmenších a ich rodičov. 17:30 - Rozpoznať – Reagovať - Átrium Teologickej fakulty, Hlavná 89, Košice. Slávnostná vernisáž výstavy o bezpečnosti detí v cirkevnom prostredí. Výstavu si môžete pozrieť do 14.05.2025 v pracovných dňoch od 8.00 do 16.00 hodiny.

3. máj 2025 - Sobota

12:00 - Use the City - Košické Montmartre - Námestie pri Miklušovej väznici a príslušné uličky. Výtvarný plenér je súčasťou multižánrového festivalu Use The City. Milovníci výtvarného umenia ho budú prezentovať s témou "Tradičné miesta" spolu s jeho podporovateľmi i milovníkmi priamo pred očami Košičanov. 15:00 - Jazero žije - Rekreačná lokalita Jazero, MČ Košice - Nad Jazerom - Zábavno-súťažné popoludnie pre deti a dospelých. Veľká tvorivá dielnička, komunitné mestečko... Pestrý pódiový program, sprievodné aktivity, detská animačná zóna a veľa ďalších prekvapení pre všetkých Košičanov. 15:00 - Use the City - Otvorené javisko / Swing Dance Košice - Námestie pri Miklušovej väznici. Multižánrové kultúrne pódium s množstvom vystúpení umelcov vo verejnom priestore. Swingová tančiareň inšpirovaná zlatou érou spoločenského tanca. Pripravený je aj krátky workshop. Tančiareň je otvorená širokej verejnosti bez potreby predchádzajúcich skúseností. 15:00 - Use the City - Komunitné mestečko - Námestie pri Miklušovej väznici - Multižánrové kultúrne pódium s množstvom vystúpení umelcov vo verejnom priestore. Workshopy, tvorivé dielne, ukážky remesiel a interaktívne prezentácie zamerané na neformálne skupiny a organizácie pôsobiace v rôznych oblastiach komunitného života mesta. 15:00 - Use the City - Graffiti škola - Námestie pri Miklušovej väznici - Workshop výtvarného graffiti umenia a tvorba nadrozmerného umeleckého graffiti

diela. 16:00 - Use the City - Otvorené javisko / Art Ring - Námestie pri Miklušovej väznici - Výtvarnícky duel so živým hudobným sprievodom. 17:00 - Use the City - Otvorené javisko / Zákon lásky - Námestie pri Miklušovej väznici - Inscenácia Divadla nad vecou vás zavedie do historického obdobia, kde sa pani hradu snaží získať muža, ktorého nemôže mať. 18:30 - Use the City - Otvorené javisko / Cirkus v meste - Vystúpenie pouličných umelcov a choduliarov. 19:30 - Košické Benátky - Rekreačná lokalita Jazero, MČ Košice - Nad Jazerom - Tradične netradičná súťažná prehliadka vlastnoručne a svojpomocne vyrobených vodných plavidiel plná zábavy, humoru a atraktívneho programu pre rodiny s deťmi. 20:00 - Use the City - Móda a svetlo - Námestie pri Miklušovej väznici - Nevšedné spojenie digitálneho umenia a prehliadky slow fashion. 04:00 - Magnezitárska 60-ka - Krompachy, Gelnica, chata Erika, Horný Bankov, Košice - 47. ročník tradičného podujatia pre milovníkov prírody a turistiku zo Slovenska a zahraničia. 09:00 - Deň otvorených dverí a SWAP rastlín - Botanická záhrada **UPJŠ**, Mánesova 23, Košice - Botanická záhrada **UPJŠ** v Košiciach oslavuje 75. narodeniny a pri tejto veľkej príležitosti sprístupní všetky svoje expozície počas dňa otvorených dverí. Členovia Klubu kaktusárov Košice a Citrus Klubu budú zároveň poskytovať poradenskú činnosť a k dispozícii bude i kúpa rastlín. Súčasťou dňa bude aj SWAP rastlín – výmena rôznych vypestovaných druhov navzájom. 09:30 - Staré Mesto prebúdza legendárny trh - Trhovisko Dominikánske námestie - V srdci mesta sa môžete tešiť na ochutnávku jarných špecialít umocnenú výnimočnou atmosférou obohatenou tancom a spevom v podaní známeho folklórneho súboru. 10:00 - Cassovia Open 2025 - Hádzanárska hala Slavomíra Šípoša, Alejová 2, Košice - 12. ročník medzinárodného turnaja v taekwonde. Hudobná električka - Trasa električiek v Košiciach - DPMK počas festivalu Use The City na trasách električkových liniek privíta spolu s umelcami festivalu cestujúcich zaujímavým programom. Nájdete ju? Počas dňa; Trasa električiek v Košiciach

4. máj 2025 - Nedeľa

14:00 - Use the City - Brokolička 2 - Hlavná ulica, pódium Dolná brána - Hra určená deťom, mládeži ale aj dospelým, ktorí vedia oceniť skrytú múdrosť. 15:00 - Use the City - Košické Montmartre - Hlavná ulica, park pri Dolnej bráne - Výtvarný plenér je súčasťou multižánrového festivalu Use The City. 15:00 - Use the City - Komunitné mestočko - Hlavná ulica, Park pri Dolnej bráne - Workshopy, tvorivé dielne, ukážky remesiel a interaktívne prezentácie zamerané na neformálne skupiny a organizácie. 15:00 - Use the City - Edo a Eko - Hlavná ulica, Park pri Dolnej bráne - Rozprávkové popoludnie "Živé stromy" plné pesničiek, tanca a interaktívneho rozprávkového príbehu pre deti, ich rodičov a veľkých kamarátov. 16:30 - odDYCHOVKA I. - Hlavná ulica, pódium Dolná brána - Koncertný program Dychový orchester mladých, ktorý v tomto roku oslavuje svoje 55. výročie založenia. 17:00 - Košická Kaviareň Slávia - Mestský park, hudobný altánok - Koncert Petra Stašáka a jeho hostí v hudobnom altánku Mestského parku. V galakonzerte účinkujú: Peter Stašák, Marcela Laiferová, Jana Slovinská, Pavol Stašák a ďalší. 18:00 - Use the City - Montmartre / Tradičné miesta - Dolná brána, historická expozícia - Vernisáž výstavy výtvarného plenéru Košické Montmartre. 19:00 - Use the City - Dolná brána, priestor historickej expozície - Divadlo Per Absurdus: Podivný prípad Štefana Korpu. Čierna komédia predstaví fiktívny, absurdný príbeh Štefana Korpu, muža, ktorý sa stal celosvetovo známym nie kvôli tomu ako žil, ale kvôli tomu, ako zomrel. 09:00 - 80 rokov konca II. svetovej vojny - Historická budova Východoslovenského múzea v Košiciach - Celodenné podujatie popretkávané ukážkami bojovej techniky, výstroja a výzbroje klubov vojenskej histórie či naživo zhliadnutie legendárneho tanku LT – 38. Od 9.00 do 17.00h.

5. máj 2025 - Pondelok

10:00 - Deti deťom - Hlavná ulica, od Dolnej brány po Immaculatu - Farebný chodník - Kreslenie kriedami na chodník. 11:30 - Divadlo Haliganda deťom – Tajomné Košice - Hlavná ulica, Dolná brána - Interaktívne divadelné predstavenie. 15:00 - Škola plná talentov – Superškola 2025 - Hlavná, Dolná brána - Slávnostné finále. Zábavno-súťažný galaprogram, počas ktorého budete svedkami oficiálneho menovania a odovzdávania cien a titulu Škola plná talentov – Superškola 2025, spojený s vystúpeniami talentov víťaznej školy. 10:00 - Rozprávková električka - Trasa električiek č. 2 a 6 v Košiciach - Počas Dňa venovaného deťom na trasách električkových liniek č. 2. a 6 vás privítajú známe rozprávkové postavičky. Od 10.00 do 15.00h 15:00 - Baby knižnica - OC Merkúr, pobočka Knižnice pre mládež mesta Košice, Boženy Němcovej 28 - Obľúbená zábavná tvorivá dielnička a zážitkové čítanie pre najmenších a ich rodičov. 18:00 - Ťahanovský narodeninový sprievod - Mestská časť Košice - Sídliisko Ťahanovce - Prvé stretnutie Ťahanovčanov, no nielen ich, na narodeninovom sprievode oslavujúcim 40. výročie vzniku mestskej časti Košice – Sídliisko Ťahanovce.

6. máj 2025 - Utorok

12:00 - Slávnostné oceňovanie príslušníkov Mestskej polície mesta Košice a osobností verejného a spoločenského života - Hlavná ulica, pred historickou budovou Národného divadla Košice 17:00 - ODdychovka II. - Hlavná ulica, Dolná brána - Koncertný program Klasik Bandu, ktorý v tomto roku oslavuje plnoletosť (18 rokov) 10:00 - Rozprávkové prebúdzanie fontány - MČ Košice - Sídliisko Ťahanovce, Park s fontánou - Americká trieda - Veselé predpoludnie pri sídliskovej fontáne. 10:00 - Baby knižnica - Nezábudka, pobočka Knižnice pre mládež mesta Košice, Poľovnícka 8 - Zábavná tvorivá dielnička a zážitkové čítanie pre najmenších a ich rodičov. 15:00 - Kolorit slovenského ornamentu - Teologická fakulta Katolíckej univerzity Ružomberok v Košiciach - Slávnostné vyhodnotenie a vernisáž prác 13. ročníka súťaže v kreslení a maľovaní ornamentov. 17:00 - Večer krátkych filmov Múzeum Vojtecha Löfflera, Alžbetina 20, Košice - Premiérová prehliadka krátkych filmov talentovaných mladých filmárov. 18:00 - MarathonPoint - Hlavná 57, Košice - Slávnostné otvorenie priestoru, v ktorom spoznáte históriu a súčasnosť Medzinárodného maratónu mieru v Košiciach.

7. máj 2025 - Streda

13:30 - Sprievod rytierov - Hlavná ulica / Dolná brána - Immaculata - Historická radnica - Dobová pozvánka na slávnostné vztyčovanie mestskej vlajky a slávnostný ceremoniál udeľovania Ceny mesta Košice a Cien primátora mesta Košice. 14:30 - Slávnostné vztyčovanie mestskej vlajky pri príležitosti Dňa mesta Košice - Pred Historickou radnicou, Hlavná 59, Košice 14:30 - Slávnostný ceremoniál Dňa mesta Košice - Pred Historickou radnicou, Hlavná 59, Košice - Slávnostné odovzdávanie verejných ocenení primátorom mesta Košice – Ceny mesta Košice, Ceny a Plakety primátora mesta Košice. 18:00 - Slávnostná svätá omša s prosbami a modlitbami za mesto Košice - Hlavná ulica, Dóm sv. Alžbety v Košiciach - Celebruje Mons. Bernard Bober, košický arcibiskup – metropolita. 20:00 - Galakonzert Dňa mesta - Hlavná ulica, námestie pri Urbanovej veži a park pri Spievajúcej fontáne - Hudobný a tanečný galaprogram plný spevákov, hudobníkov a tanečníkov. 09:00 - Detské rozprávkové Košice - Slovenské technické múzeum, Hlavná 88, Košice - Umelecký prednes slovenských rozprávok v podaní detí materských škôl. 09:00 - Košice včera a dnes - Gymnázium Opatovská cesta 7, Košice - 23. ročník súťaže košických gymnazistov zameranej na históriu a súčasnosť Košíc. 15:00 - Baby knižnica - Nezábudka, pobočka Knižnice pre mládež mesta Košice, Poľovnícka 8 - Zábavná tvorivá dielnička a zážitkové čítanie. 17:00 - Večerná kresba - Múzeum Vojtecha Löfflera, Alžbetina 20, Košice - Kreslenie živého portrétu alebo zátišia pod vedením profesionálneho lektora.

8. máj 2025 - Štvrtok

10:00 - Pietny akt kladenia vencov a kytíc pri príležitosti 80. výročia ukončenia II. svetovej vojny - Verejný cintorín Košice 09:00 - Cassovia Bonsai - Botanická záhrada **UPJŠ**, Mánesova 23, Košice - Do nedele 11. mája je pre všetkých nadšencov sprístupnená výstava s viac ako 70 miniatúrnymi stromami doplnená o zaujímavý sprievodný program – ukážky tvarovania drevín, poradenskú činnosť, ponuku pomôcok – a počas víkendu aj o výstavu suiseki – malých tvarovaných prírodných kameňov. Od 9.00 do 17.00h.

9. máj 2025 - Piatok

09:00 - Cassovia Retro - Hlavná ulica, Urbanova veža - Immaculata, pred Národným divadlom Košice - 21. ročník medzinárodného stretnutia historických vozidiel 08:00 - Divadelné Košice Jozefa Adamoviča - ZŠ Postupimská 37, Košice - Prehliadka divadelných predstavení amatérskych súborov.

10. máj 2025 - Sobota

09:00 - Rušňoparáda 2025 - Rušňové depo, Pri bitúnku 2, Košice - Dvojdňová prehliadka historickej a súčasnej železničnej techniky, bohatý sprievodný program, hry, zábava pre rodiny s deťmi, malých aj veľkých návštevníkov. 14:00 - Turnaj sv. Ladislava - Košický hrad, Hradová - Historická udalosť šľachticov spojená s oslavou udelenia prvej erbovej listiny mestu Košice 7. mája 1369 spojená s turnajom pri príležitosti konania sa mestských osláv. 17:00 - Košice Peace Half Marathon - Hlavná ulica, Dolná brána - Medzinárodný maratón mieru prichádza s obľúbeným májovým polmaratónom. Trať je koncipovaná inak než jesenná. Menej zdatní bežci majú na výber ďalšie dve trate: 4,0 km (Minimaratón) a 10,5 km (Štvrtmaratón).

11. máj 2025 - Nedeľa

10:00 - Rušňoparáda 2025 - Rušňové depo, Pri bitúnku 2, Košice - Druhý deň zážitkového víkendu v rušňovom depe Košice. Bonusom podujatia je aj sprístupnenie industriálnych objektov depa, ktoré sú bežne počas roka pre verejnosť nedostupné. 11:00 - Cassovia Retro - Hlavná ulica, Immaculata, pred Národným divadlom Košice - 21. ročník medzinárodného stretnutia historických vozidiel.

Autor: Klaudia Jurkovičová

Unikátny pôrod tenistky Jany Čepelovej – vážna diagnóza si vyžiadala pôrod v Kardiocentre v Šaci

2. 5. 2025, 13:05, Zdroj: eastmag.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ
Dosah: 388 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 89 EUR

Unikátny pôrod tenistky Jany Čepelovej – vážna diagnóza si vyžiadala pôrod v Kardiocentre v Šaci

Pridajte komentár

12 min. čítania

Na operačnú sálu Kardiocentra AGEL Košice-Šaca priviezli niekdajšiu 50. hráčku sveta Janu Juhászovú Čepelovú s diagnózou placenta previa accreta, ktorá je známa ako jedna z najzávažnejších komplikácií tehotenstva. Vďaka unikátnej spolupráci lekárov Nemocnice AGEL Košice-Šaca a Kardiocentra AGEL Košice-Šaca sa mimoriadne rizikové tehotenstvo známej slovenskej tenistky skončilo bezpečným pôrodom zdravého bábätka.

Prezradíte nám, ako prebiehalo vaše druhé tehotenstvo?

REKLAMA

Jana Čepelová (J.Č.): Bolo bezproblémové. Nemala som žiadne ťažkosti. Počas ultrazvuku sa však zistilo, že mám nízko položenú placentu, ktorá sa do konca tehotenstva nepohla, čo predstavovalo určité riziká, a preto som musela podstúpiť náročnú operáciu. Cisársky rez mi vykonal v kardiocentre, kde bol na mňa pripravený skvelý tím lekárov. Zásluhou Kardiocentra AGEL Košice-Šaca a Gynekologicko-pôrodníckej kliniky Nemocnice AGEL Košice-Šaca, na čele s prednostom MUDr. Erikom Dosedlom, mám zdravého synčeka.

Ako ste už sama naznačili, váš druhý pôrod bol mimoriadne náročný a vyžadoval si unikátnu spoluprácu gynekológov a kardiológov, necítili ste pred takýmto komplikovaným zákrokom obavy?

J.Č.: Keď človek príde do nemocnice deň vopred, začína pociťovať stres. Keďže som mala za sebou už jeden cisársky rez, vedela som do čoho idem. Prednosta Dosedla, ktorý priviedol na svet aj moje prvé dieťa, mi všetko dopredu vysvetlil, takže som sa na to vedela pripraviť a brala som to vážne. Keď ma priviezli na sálu a videla som tam tak veľa personálu, nebolo mi všetko jedno. Na začiatku operácie sme sa s operačným tímom zoznámili a stres začal opadať. Verila som, že to zvládnem. Bola som však nervóznejšia, ako pred zápasom, pretože išlo o viac, ako v tenise. Veľká vďaka patrí aj primárovi z kardiocentra MUDr. Martinovi Bujdošovi, ktorý svoju časť zákroku zvládol super, a sestričkám. Keď ma prebudili z narkózy, presunuli ma na JIS-ku.

Ako sa teraz cítite?

J.Č.: Po pôrode sa cítim každou hodinou lepšie, regenerácia po cisárskom nie je hneď, ale verím, že o dva až tri dni to bude ideálne.

Do rúk našich gynekológov ste sa zverili už po druhýkrát. Ako vnímate rozdiel medzi prvým a druhým pôrodom?

J.Č.: Nemocnica AGEL Košice-Šaca, do ktorej som prišla na odporúčanie známych, mi bola sympatická už od prvého ultrazvuku. Videla som, že je to moderná nemocnica, ktorá poskytuje skvelé služby, mamičky majú možnosť ubytovať sa na nadštandardných izbách a otecko môže zostať aj pri pôrode. V čase môjho prvého pôrodu bola korona, takže to bolo oveľa ťažšie. Neboli povolené návštevy a aj celková situácia bola náročnejšia. S nemocnicou som však bola veľmi spokojná, aj preto som sa sem vrátila. Mohla som si vybrať pôrodníka, v apartmáne som sama a aj manžel mohol byť pri pôrode.

Hovorí sa, že do tretice všetko dobré. Plánujete ešte rozširovať svoju rodinu alebo návrat ku kariére?

J.Č.: Doma mám dcérku, teraz sa mi narodil chlapec, rodina je kompletná a verím, že aj zdravá a že to tak aj zostane. Chcem sa ešte raz poďakovať všetkým lekárom a sestričkám, ktoré sa o mňa aj synčeka starajú. Cítim sa tu ako v hoteli. Na túto nemocnicu budem mať len pozitívne spomienky. Ako matka dvoch detí už neplánujem návrat na tenisový okruh, ale, keď mi to zdravotný stav dovolí, začnem opäť športovať. Aspoň na tej amatérskej úrovni.

Ako komplikovaný pôrod vnímal pôrodník?

Doc. MUDr. Erik Dosedla, PhD., MBA, sa narodil v Humennom. Je prednostom Gynekologicko-pôrodníckej kliniky a medicínskym riaditeľom Nemocnice AGEL Košice-Šaca, docentom na Lekárskej fakulte **UPJŠ**, odborníkom v oblasti perinatológie, ultrazvukovej diagnostiky a robotickej chirurgie.

Mohli by ste, prosím, čitateľom vysvetliť, prečo je diagnóza PPA nebezpečná? Aký častý je jej výskyt?

E.D.: Placenta previa accreta, ktorá je známa ako jedna z najzávažnejších komplikácií tehotenstva pre extrémne riziko život ohrozujúceho krvácania, predstavuje uloženie placenty nízko nad krčkom maternice s prerastaním do steny maternice alebo až okolitých

orgánov. Z toho dôvodu je odlučovanie placenty po pôrode plodu sťažené až nemožné, a veľmi často sprevádzané masívnym krvácaním. V niektorých prípadoch sa tieto dve diagnózy môžu aj prelínať, čím sa riziko stavu ešte zvyšuje. Pomerne častý výskyt, asi 1 prípad na 1200 pôrodov, v súčasnosti súvisí s narastajúcim počtom operačných výkonov na maternici.

Ako sa diagnostikuje, je možná nejaká prevencia?

E.D.: Diagnostika je založená skoro výlučne na expertnom ultrazvukovom vyšetrení v III. trimestri tehotnosti. Prevencia vzniku takéhoto uloženia placenty nie je známa, rozhodujúci je špecifický manažment gravidity, príprava na pôrod, ako aj metóda pôrodu. Táto diagnóza je absolútnou indikáciou na pôrod cisárskym rezom.

Docent Dosedla a primár Bujdoš po výkone. Foto: AGEL

Mohli by ste čitateľom priblížiť prípravu a priebeh samotného výkonu?

E.D.: Pred operačným výkonom bolo dôležité si s celým tímom zjednotiť postupy a naplánovať harmonogram intervencií, ktoré pacientka podstúpi. Nesprávne načasovanie pôrodných a angiologických intervencií by skončilo pre plod fatálne. V kritickej fáze intervenčný tím vedený primárom Bujdošom pomocou balónikov dočasne uzatvoril panvové artérie, zabránil tým masívnemu krvácaniu a nám tak umožnil bezpečne dokončiť pôrod. Intenzívny monitoring životných funkcií matky a dieťaťa počas celej procedúry zabezpečoval tím OAIM vedený primárom Blanárom, o dieťa sa po pôrode postaral neonatológ primár Kapec. Vďaka súhre celého „15-členného orchestra“ sa podarilo priviesť na svet zdravé dieťa, zabrániť masívnej strate krvi a čo je mimoriadne dôležité, zachovať maternicu pacientky, čím sa ochránilo jej reprodukčné zdravie. Celému tímu aj touto cestou ďakujem za vysokú mieru profesionalizmu.

Pokračovanie na ďalšej strane.

Autor: tlačová správa

VIDEO: Víkend do Košíc prináša poriadne nabitý program, nudiť sa tu nebude nikto. Jazero sa dokonca premení na Benátky

2. 5. 2025, 15:15, Zdroj: koscik.sk Autor: Alexandra Hrešková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 6 509 GRP: 0,14 OTS: 0,00 AVE: 338 EUR

VIDEO: Víkend do Košíc prináša poriadne nabitý program, nudiť sa tu nebude nikto. Jazero sa dokonca premení na Benátky

Tento víkend bude v Košiciach patriť zážitkom pre všetky generácie a záujmy. Či už túžite po zelených nových prírastkoch do domácnosti, kultúrnych podujatiach alebo dobrodružstve pri vode, pridete si na svoje. Mesto Košice pokračuje v oslavách a počas víkendových dní pripravilo pestrý program. Okrem toho počas víkendu otvorí brány všetkým milovníkom rastlín aj Botanická záhrada **UPJŠ** a poriadne nabitý program nájdete aj na Terasa. Kde sa teda vyberiete cez víkend vy?

Deň otvorených dverí v Botanickej záhrade **UPJŠ** v Košiciach

V sobotu 3. mája od 9:00 hod. sa uskutoční Deň otvorených dverí v košickej Botanickej záhrade **UPJŠ**, ktorý bude spojený s obľúbeným swapom rastlín. Ten začne od 10:00 hod. a prebiehať bude do 15:00 hod. Čo znamená swap rastlín? Prineste rastlinky, odrezky, sadenice či semienka a vymeňte ich za iné. Koľko prinesieš, toľko si môžeš odniesť.

Na podujatí budú prítomní aj členovia Klubu kaktusárov a citrusárov, ktorí s ochotou poradia a predajú vám rastlinky. Počas trvania swapu si môžete vyskúšať aj maľovanie kvetín akvarelom pod vedením košickej umelkyne. Každý návštevník v tento deň dostane ako darček balenie mykorizných húb od sponzora Symbiom.

„Podujatie sa uskutoční v altánku alebo vo vestibule – podľa počasia,“ informuje usporiadateľ. Vstup na podujatie je pre všetkých zadarmo.

Folklorňa Terasa

Počas prvého májového víkendu sa na košickom sídlisku Terasa koná folklórny festival plný hudby a spevu. V sobotu 3. mája od 17:00 hod. sa môžete tešiť na bohatý program, v ktorom sa predstavia malí aj veľkí folkloristi z Košíc a Michaloviec.

V programe sa predstaví detský folklórny súbor Čarnička, fenomenálny folklórny súbor Zemplín z Michaloviec a zabaví vás aj Ján Pisančin, známy hlavne ako Ander z Košíc. Okrem programu pred OC Galéria si budete môcť vychutnať gastrošpeciality zo stánkov. Na program je vstup bezplatný, prineste si so sebou dobrú náladu a dobrých priateľov.

Program bude pokračovať aj v nedeľu 4. mája vystúpeniami Detského folklórneho súboru Hanička a jubilujúcim folklórnym súborom Hornád z Košíc.

Košické Benátky

Celý rok očakávaná obľúbená vodná show plavidiel na košickom Jazere je tu! Tradične netradičná súťažná prehliadka vlastnoručne a svojpomocne vyrobených vodných plavidiel plná zábavy, humoru a atraktívneho programu pre rodiny s deťmi odštartuje v sobotu 3. mája o 19:30 hod.

Tešia sa na Vás originálni autori netradičných plavidiel, Robo Papp, divadlo Haliganda, Cirkus Mavakanza, DJ Pepo, moderátor Rišo Herrgott a ďalší. „Vstup na podujatie je voľný,“ informuje mesto Košice.

AkvaTera

V nedeľu 4. mája sa od 9:00 hod. sa v priestoroch Spoločenského pavilónu v Košiciach uskutoční obľúbené podujatie AkvaTera. Je to miesto, kde sa stretávajú vystavovatelia, chovatelia a obchodníci zo Slovenska, Čiech, Maďarska, Poľska a Rakúska, aby prezentovali širokej verejnosti svoj koníček – chov exotických zvierat. Uvidíte tu viac než 60 vystavovateľov so stovkami zvierat, ktoré nenájdete ani v ZOO.

„AkvaTera je tu aj pre tých, ktorí chcú zvieratkám pomôcť. V spolupráci s Košickým útulkom už tradične organizujeme zbierku pre zvieratká v útulku. Víťan sú všetci, ktorí prinesú pre psíkov rôznu materiálnu alebo finančnú pomoc,“ uvádzajú organizátori podujatia.

Vstupné pre dospelých je 5 eur, pre študentov od 6 do 18 rokov, dôchodcov nad 62 rokov a ZŤP je vstupné 2,5 eura a deti do 6 rokov majú vstup zdarma.

Neskoro večer

Najúspešnejšia slovenská TalkShow z obrazoviek opäť mieri za svojimi divákmi! Peter Marcin prichádza so zájazdovou verziou do Smižian už v nedeľu 4. mája o 19:30 hod. Môžete sa tešiť na výbornú live atmosféru, pútavé rozhovory, zábavné príhody a scény,

pesničky, či interakcie s divákmi.

Čaká na vás skvelá zostava hostí - hudobný hosť Majself, herečka Lujza Garajová Schrammeková a Juraj Ďuriš a možno príde aj „Malý Mirko“... Pozor! Predstavenie nie je vhodné pre divákov do 15 rokov! Vstupenky si môžete zakúpiť prostredníctvom online portálu tu .

Autor: Alexandra Hrešková

Košickú Terasu ovládne folklór

2. 5. 2025, 17:28, Zdroj: eastmag.sk, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 388 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 89 EUR

Košickú Terasu ovládne folklór

Pridajte komentár

4 min. čítania

Folklórny festival na Terasa je miesto, kde sa snúbi ľudová pieseň a tanec, tradičné jedlá a pitie a umelecké remeslá. Svoje umenie vám od piatka 2. mája do nedele 4. mája na námestí pred OC Galéria predvedú profesionálne aj amatérske folklórne kolektívy so všetkými zložkami (hudba, spev, tanec) a nevynecháme ani ľudovú zábavu a fúziu hudobných žánrov v podaní tých najlepších skupín.

Program na piatok 2.5.2025 (Začiatok: 17:00 hod. / ukončenie programu: 21:00 hod.)

REKLAMA

FS ŽELIEZKO – Mládežnícky folklórny súbor Želiezko – finalista súťaže Zem spieva – vznikol v roku 2009 pri Súkromnej ZUŠ Vlada Urbana. Od svojho vzniku patrí Želiezko k špičke slovenských mládežníckych folklórnych kolektívov s uceleným repertoárom a vlastnou ľudovou hudbou.

PULS – Poddukelský umelecký ľudový súbor je profesionálnym umeleckým telesom, ktoré vzniklo v roku 1955 v Prešove s cieľom rozvíjať a javiskovo stvárniť vokálno–hudobné a tanečné bohatstvo Rusínov. V jeho troch zložkách – tanečnej, spevackej a hudobnej – pracuje viac ako 40 umelcov.

HRDZA – Hrdza je slovenská hudobná skupina z Prešova, ktorá hrá autorské piesne Slavomíra Gibartiho inšpirované slovenským folklórom s prvkami folku, rocku a vplyvom world music.

Program na sobotu 3.5.2025 (Začiatok: 17:00 hod. / ukončenie programu: 21:00 hod.)

DFS ČARNIČKA – Detský folklórny súbor Čarnička sa zameriava na štylizované spracovanie detských hier, tradičných riekaniek a prekáračiek, detských ľudových piesní a tancov regionálnej i všeobecne národnej tradície. Významne sa podieľa na výchove mladej generácie v Košiciach a okolí a na upevňovaní vzťahu detí k ľudovým tradíciám a zvykom.

FS ZEMPLÍN – Súbor Zemplín patrí po viac ako šesťdesiatich rokoch pôsobenia medzi popredné súbory v kultúrnom a spoločenskom dianí. Prostredníctvom svojho repertoáru, ktorý zachytáva množstvo ľudových piesní, zvykov a tancov nielen zo Zemplína, šíri slovenskú kultúru pre domáce i zahraničné publikum.

ANDER Z KOŠÍC – Ján Pisančin, známy hlavne ako Ander z Košíc, je populárny slovenský komik, ľudový rozprávač a priekopník stand-up comedy na Slovensku. Vydal viac ako dve desiatky MC, CD a DVD so svojimi humoristickými monológmi. Na javisku sa pohybuje už viac ako 55 rokov.

Program na nedeľu 4.5.2025 (Začiatok: 17:00 hod. / ukončenie programu: 21:00 hod.)

DFS HANIČKA – Detský folklórny súbor Hanička oslavuje 25. výročie svojho vzniku. Pôsobili v ňom už takmer dve generácie detských tanečníkov. Jeho hlavným cieľom je obnovenie, uchovávanie a rozvíjanie rôznych foriem slovenského ľudového umenia a ich prezentácia.

FS HORNÁD – Súbor Hornád je ľudovo-umeleckým reprezentantom **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Hornád je považovaný za špičku medzi folklórnymi telesami na Slovensku. Najväčší úspech však zažil v roku 2017, keď sa stal absolútnym laureátom celoštátnej súťažnej prehliadky choreografií folklórnych kolektívov s dnes už kultovou choreografiou Maľovaní.

BAŠAWELL – Kapela Bašawell pozostáva zo zameraných mladých nadšencov na čele s primášom Matúšom Tkáčom. Svojou energiou pri zábave pre najširšie publikum rozhodne nešetrí. Spojenie ľudovej hudby s popovými prvkami pozýva do folklóru a tradícií všetky generácie. Diváci sa môžu tešiť na jedinečný kultúrny zážitok v podaní talentovaných nadšencov ľudovej hudby. Jedinečné predvedenie tradičnej ľudovej kultúry obohatené netradičnými úpravami nenechajú sedieť žiadne publikum.

Jarné Bobule

Festival plný ochutnávok a degustácie vín zo slovenských pivníc. Jarné Bobule ako sprievodné podujatie Folklórnej Terasy prinesie vôňu bobúľ a možnosť okusovať tie najlepšie vína zo Slovenska aj s odborným výkladom a možnosťou odniesť si domov to, čo vám najviac chutí.

tlačová správa

Autor: Zobrazit' všetky články || tlačová správa || tlačová správa | Zobrazit' všetky články

Do školy sa neteším!

3. 5. 2025, 10:26, Zdroj: magnetpress.online , Autor: Sandra Gombárová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 392 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 90 EUR

Do školy sa neteším!

Ako predškoláci sa prvého dňa v škole väčšinou nevedeli dočkať. Rátali dni a vypadnuté zuby, lebo správny prvák má byť štrbavý. Od nadšenia z prvej triedy, keď každé slovo pani učiteľky brali, akoby bolo vytesané do kameňa, po rezignované „do školy sa neteším“, ktoré v najnovšom prieskume uviedla väčšina jedenásťročných slovenských školákov, neuplynulo ani celých päť rokov. Čo sa za ten čas stalo, že prišli o radosť aj všetku dôveru, ktorú cítili k učiteľom?

Slovenské školstvo čelí podľa dát zo štúdie HBSC (Health Behaviour in School-aged Children) z roku 2022, realizovanej pod záštitou Svetovej zdravotníckej organizácie, alarmujúcej situácii. Tá totiž ukazuje, že nadšenie detí z prvých školských dní veľmi rýchlo opadá. Z 11-ročných dievčat sa v škole cíti dobre už len tretina (31 %) a s každým ďalším rokom tento počet klesá až na 17 %, pričom podobný trend je viditeľný aj u chlapcov. Podľa spomínaného prieskumu sa v škole páči iba každému piatemu školákovi vo veku 13 až 15 rokov. Ten zároveň odhalil, že viac ako polovica detí si myslí, že nemajú v škole ani jedného učiteľa, ktorému by mohli dôverovať.

ŠKOLA AKO STRESUJÚCE PROSTREDIE

Vzdelávací expert Juraj Hipš upozorňuje, že problém nie je vo vzdelávaní samotnom, ale v atmosfére, ktorá v školách panuje. „Je alarmujúce, že väčšina žiakov sa nepáči na mieste, kde trávajú polovicu svojho dňa. Dostali sme sa, žiaľ, do stavu, keď deti školu nevnímajú ako priestor, kde môžu objavovať a skúmať svet, ale ako trest, ktorý im uložili dospelí,“ konštatuje. Dôraz na atmosféru v školách a spôsob vzdelávania je podľa neho obzvlášť dôležitý v kontexte novej generácie žiakov, ktorá vyrastá v odlišných podmienkach, než tomu bolo pred desiatkami rokov. Aj experti sa zhodujú, že dnešné deti sú iné a nemá význam zalamovať rukami a vzdychať „ale za našich čias...“. Tento aspekt zdôrazňuje aj docentka Ústavu psychológie zdravia a metodológie výskumu **UPJŠ** LF Ing. Lucia Bosáková, PhD., ktorá apeluje na potrebu prispôbiť vzdelávanie dnešným deťom. „Je nevyhnutné porozumieť odlišnostiam dnešnej generácie a hľadať vhodnejšie a efektívnejšie stratégie vzdelávania a didaktickej práce,“ dodáva, pričom tieto jej slová podčiarkujú potrebu zmien, ktoré by mohli škole prinavrátiť jej pozitívny význam.

NA STARÉ JE POTREBNÉ ZABUDNÚŤ...

Jedným z dôvodov negatívneho vzťahu detí k škole môže byť aj tradičný systém výučby, ktorý už je pre potreby mladej generácie nevyhovujúci. Napriek tomu majú v učebných osnovách takmer presne to isté čo ich prarodičia pred rokom 1989 – memorovanie učiva namiesto rozvoja kreativity a zručností, tlak na výkon či nedostatok emocionálnej podpory, čo podľa psychologičky Lenky Jurčovej z online platformy k sebe.sk môže viesť k pocitom osamelosti a izolácie. „Dôvera je základom každého vzťahu a to platí aj pre vzťahy medzi učiteľmi a žiakmi. Ak dieťa cíti, že jeho problémy sa neberú vážne, prestane sa otvárať a hľadá podporu inde – často mimo školy,“ upozorňuje. Tradičný vzdelávací systém okrem toho kladie dôraz na známky, testy a výsledky, čo u detí spôsobuje značný stres. Nehovoriac o tom, že vnímajú, že tam ich hodnotu určuje len to, aké výsledky dosahujú, a nie to, kým sú. „Výučba je často orientovaná na memorovanie a opakovanie, čo môže byť pre deti monotónne a neatraktívne. Chýbajú zážitkové aktivity, ktoré by deti motivovali a umožnili im rozvíjať ich kreativitu, kritické myslenie či tímovú spoluprácu,“ hovorí psychologička, podľa ktorej práve slabé vzťahy medzi spolužiakmi a učiteľmi, nedostatočné zvládanie stresu a chýbajúce prepojenie učiva so skutočným životom patria medzi hlavné faktory, prečo sa deti v škole necítia šťastné. Ony totiž potrebujú cítiť, že sú súčasťou prijímajúcej a podporujúcej komunity. „Ak škola nevytvára priestor na budovanie pozitívnych vzťahov, či už medzi spolužiakmi, alebo medzi učiteľmi a žiakmi, môže to viesť k pocitom odtrhnutia a nepochopenia,“ vysvetľuje. Zároveň zdôrazňuje, že chýbajúce nástroje na zvládanie stresu a negatívnych emócií robia deti náchylnejšími na frustráciu a úzkosť. „Školy by sa mali viac zameriavať na emocionálny a sociálny rozvoj detí, vytváranie bezpečného prostredia a aktívne zapojenie detí do vzdelávacieho procesu,“ dodáva psychologička.

INOVATÍVNY PRÍSTUP: ŠKOLA, KDE JE ŽIAK NA PRVOM MIESTE

Pozitívnym príkladom, ako môžu školy meniť zaužívané postupy, je Základná škola na Ulici pionierov v Rožňave. Riaditeľka Erika Fábánová, ktorej škola bola medzi prvými zapojenými do kurikulárnej reformy, zaviedla inovatívne metódy výučby, ktoré kladú dôraz na individuálny rozvoj detí a ich emocionálne potreby. „Naším cieľom je, aby žiak nebol len prijímateľom informácií, ale aktívnym účastníkom vzdelávacieho procesu. Učíme žiakov a nie učivo a dieťa je v centre pozornosti,“ vysvetľuje. Škola sa zameriava na zážitkové učenie, projektovú výučbu a skupinové aktivity. Dôležitú úlohu pri novom spôsobe vyučovania zohráva rôznorodosť metód a foriem výučby. „Napríklad máme zážitkové učenie, tematické vyučovanie, blokové vyučovanie, bádateľské aktivity, aktívne učenie, projektové vyučovanie, skupinovú prácu, outdoorové aktivity, brainstorming, pojmové mapovanie, problémové úlohy, skupinové či rovesnícke učenie, ktoré reflektujú individuálne potreby žiaka,“ opisuje.

EMÓCIE SÚ DÔLEŽITÉ

Jedným z úspešnejších projektov je aj zavedenie nového predmetu „kruh komunity“. Tento predmet pomáha deťom rozvíjať emocionálnu inteligenciu, komunikačné zručnosti a schopnosť zvládať stres. Každé ráno sa žiaci stretávajú v kruhu, kde môžu vyjadriť svoje pocity, podeliť sa o zážitky a navzájom sa podporovať. „Deti si uvedomujú, že nie sú samy so svojimi problémami. Tento priestor im umožňuje byť autentickými a vytvára pocit spolupatričnosti,“ opisuje novinku riaditeľka rožňavskej školy. Zároveň upozorňuje na problémy v súvislosti s rannými kruhmi v iných školách, ktoré sú najmä v tom, že učitelia na ranné kruhy nie sú odborne pripravení.

PRAKTICKÉ KROKY PRE ŠŤASTNÉ ŠKOLY

Slovenské školstvo práve prechádza zásadnými zmenami vďaka kurikulárnej reforme, ktorá môže zmeniť tradičné spôsoby výučby aj prístupy k žiakom a vytvoriť príjemnú atmosféru v škole, kde sa deti budú cítiť šťastné. Táto zmena umožňuje školám prispôbiť vyučovanie individuálnym potrebám žiakov a zaradiť do vzdelávacieho programu nové zručnosti, ako sú kritické myslenie, environmentálna gramotnosť či emocionálna inteligencia. Ako hovorí generálna riaditeľka Národného inštitútu vzdelávania a mládeže (NIVaM) Romana Kanovská, „moderné vzdelávanie musí reagovať na potreby 21. storočia. Ak chceme, aby naše deti uspeli v digitálnom a dynamickom svete, musíme ich naučiť nielen fakty, ale aj zručnosti potrebné pre život“. Zároveň upozorňuje, že rok 2025 je pre školy rokom, keď môžu vytvoriť nový školský vzdelávacie program, ktorý ponúka možnosť odkloniť sa od tradičného vzdelávania zameraného na memorovanie faktografických znalostí. Vytvorenie efektívneho školského vzdelávacieho programu môžu školy podporiť aj praktickým online kurzom, ktorý pripravila nezisková organizácia EDULAB v spolupráci s NIVaM-om. „Kurz ponúka detailný prehľad krokov potrebných na vytvorenie nového školského vzdelávacieho programu. Zameriavame sa na to, ako implementovať nové metódy, tematické vyučovanie a hodnotenie v praxi,“ vysvetľuje riaditeľ neziskovej organizácie EDULAB Ján Machaj. Kurz využíva skúsenosti škôl, ktoré už zmeny zaviedli, a poskytuje učiteľom nástroje na plánovanie a realizáciu vlastných programov. Účastníci sa naučia, ako zapojiť tím pedagógov, prepojiť vzdelávacie ciele s konkrétnymi aktivitami a efektívne hodnotiť pokrok žiakov. „Škola by nemala byť len miestom, kde sa deti učia učiť. Mala by byť miestom, kde sa deti učia byť samy sebou,“ je presvedčený Machaj.

foto: Unsplash

Novinky

152 str.

14,35 € / 350 Kč

Porodníctví? Jde o eticky silně zabarvenou disciplínu. Zrod nového života je přece jen něco jiného, než když jdete k zubaři a on vám vytrhne bolavý zub.“ Profesor Pavel Calda za svůj život pomohl na svět tisícům dětí a patří mezi špičky oboru. Jak se porodnictví v minulých dekáдах změnilo a kam směřuje? To zjistíte v rozhovoru, který řeší i aktuální témata jako prevenci těhotenských komplikací, možnosti léčby plodu v děloze, příčiny poklesu zájmu o rodičovství, asistovanou reprodukci a náhradní mateřství.

224 str.

17,00 € / 380 Kč

Cesta od sebesabotáže k dokonalému sebezpoznání. TOHLE JE KNIHA O TOM, JAK ŠKODÍME SAMI SOBĚ. Proč to děláme? Kdy to děláme? A jak s tím můžeme jednou provždy přestat? Za sebepoškozujícím chováním stojí potřeby, které si navzájem odporují. Jeho vinou vzdorujeme jakýmkoli pokusům o změnu, a to mnohdy do té míry, že už nám ani nepřijde možná.

312 str.

19,20 €

Prelomová príručka pre rodičov, ako z vysoko citlivých detí vychovať s porozumením a starostlivosťou šťastných, zdravých a dobre naladených ľudí. Autorka ako prvá označila „vysokú citlivosť“ za vrodennú vlastnosť a vysvetlila, ako ovplyvňuje životy tých, ktorí sa s ňou narodili. Kniha Vysoko citlivé dieťa vychádza z jej dlhoročných psychoterapeutických skúseností a jej pôvodného priekopníckeho výskumu pováh a temperamentu detí. Opisuje v nej, že vysoko citlivé deti sa už rodia hlbavé, jemnocitné, citlivé na detaily a ľahko sa nechajú ohromiť dianím okolo seba.

Vianoce na Slovensku – Recepty, tradície a zvyklosti

Zora Mintalová Zubercová

232 str.

24,90 €

Slovenské Vianoce nie sú len o kapustnici a oblátkach. Každý región má svoje variácie známych receptov aj vlastné špeciality i tradície. Kniha Vianoce na Slovensku ponúka 350 receptov zo 16 regiónov spolu so zvykmi a s nadčasovými kuchárskymi radami. Je nenahraditeľným domácim pomocníkom pri vianočných prípravách a bohatým zdrojom najrôznejších informácií, čo sa s najkrajšími sviatkami v roku spájajú.

Zázrak jménem hořčíc – 2. vyd.

Carolyn Deanová

528 str.

25,00 € / 520 Kč

Tento úžasný průvodce světem hořčiku, aktualizovaný a doplněný o nejnovější poznatky vědeckého výzkumu, vám umožní pochopit, jak nesmírně důležitou roli hořčíc hraje ve vašem těle a životě. V knize se dozvíte o nově dostupných hořčicových doplncích, které se účinněji vstřebávají, informace o souvislosti mezi hořčikem a obezitou, a najdete zde také stravovací plán bohatý na hořčíc. Dozvíte se nové poznatky o tom, jak může vápník zvyšovat riziko srdečních onemocnění – a jak je hořčíc naopak dokáže snížit, jaké vitamíny a minerály s hořčikem spolupracují při léčbě konkrétních nemocí a mnoho dalšího.

648 str.

40,30 € / 835 Kč

Sebevražda. Tajemná, skrytá, uzavřená v hloubce srdce, a přesto na očích, tichá, často však hřmotná, decentní nebo surová, upozorňující či nic neříkající, odporná, jindy hodná obdivu, nečekaná, varující ... definitivní. Tato kniha představuje fenomén sebevraždy a otevírá diskusi o jednání směřujícím k dobrovolnému ukončení života vlastní rukou.

344 str.

18,10 € / 380 Kč

Lidé vyprávějí příběhy mimo jiné proto, aby si v paměti udrželi vzpomínky. Čím se ale liší vyprávění příběhů zachycujících traumatické zážitky z války, totalitní represe či katastrofy, jako byl výbuch atomové elektrárny v Černobylu? Trauma je ze své podstaty nevyslovitelné, a tak se literatura založená na posttraumatickém vyprávění stává vzácnou příležitostí emocionálně uchopit prožité trauma.

Jak si zbytečně nekomplikovat život

Rafael Santandreu

317 str.

18,20 € / 380 Kč

Naším cílem je stát se duševně silnějšími a šťastnějšími. A Rafael Santandreu nám v této knize poskytuje praktickou, dostupnou a vědecky ověřenou metodu, jak toho dosáhnout. Osobitým stylem, v němž kombinuje dlouholetou psychologickou praxi s osobními zkušenostmi, nám ukazuje, jak můžeme změnit náš způsob myšlení a jednání, abychom se stali klidnými, šťastnými a optimistickými lidmi.

Každá bolest má svou příčinu – 3.vyd.

Milan Studnička, Tomáš Rychnovský

224 str.

17,70 € / 425 Kč

Proč nás bolí tělo, i když cvičíme? Jak se máme starat o děti z hlediska jejich pohybového a psychického vývoje? Co nám psychosomatické problémy prozradí o našem životě? A jak souvisí naše problémy v dospělosti s naším dětstvím? Možná budete překvapeni, co všechno se za bolestmi skrývá. Autoři Tomáš Rychnovský a Milan Studnička vás naučí, jak propojit tělo i mysl, aby byly ve vzájemné rovnováze a harmonii.

312 str.

21,35 € / 475 Kč

Forenzněpsychologický rozbor vybraných sociálněpatologických jevů. Třetí vydání úspěšné publikace bylo rozšířeno o aktuální společenská témata, která přinesl vývoj v posledních letech. Vyžádal si je rostoucí zájem odborné i širší veřejnosti o problematiku nežádoucích jevů. Aktualizována jsou témata sociálněpatologických jevů souvisejících s rodinou a agresivitou. Nově jsou zařazeny kapitoly týkající se nových typů závislostí (na sociálních sítích, technologiích) a zneužívání látek nezpůsobujících závislosti (vitaminy, steroidy, hormony, laxativa).

Odoberajte najnovšie informácie o našej ponuke do Vašej emailovej schránky.

Email

Autor: Sandra Gombárová

Nepostihuje už len seniorov a následky bývajú fatálne. Liečiteľná je len v niekoľkých hodinách, smrteľné je podceňiť príznaky

4. 5. 2025, 6:00, Zdroj: uzitocna.pravda.sk, Vydavateľ: OUR MEDIA SR a. s., Autor: Alexandra Žilavá, Alexandra

Žilavá, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 42 338 GRP: 0,94 OTS: 0,01 AVE: 665 EUR

Nepostihuje už len seniorov a následky bývajú fatálne. Liečiteľná je len v niekoľkých hodinách, smrteľné je podceňiť príznaky

S akútnou cievnu príhodou prichádzame do nemocnice neskoro. Podceňujeme, čo sa s nami deje. Povieme si, že to prejde – do rána, do zajtra. Ak sa ale naučíme rozoznávať príznaky, môže nám to zachrániť život.

Užitočná pravda: Ťažko chorý syn, starajúca sa matka bez práce, podľa štátu nemajú nárok na finančnú pomoc. Aké sú ďalšie šokujúce zistenia komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím?

Video

Zdroj: TV PRAVDA

Počet ľudí, ktorí prekonajú akútnu cievnu mozgovú príhodu (CMP), z roka na rok rastie. Toto ochorenie už dávno nepostihuje len seniorov, ale čoraz častejšie do nemocnice prichádzajú mladší ľudia vo veku od 20 do 44 rokov. CMP je treťou najčastejšou príčinou úmrtia a na Slovensku ročne postihne okolo 11 400 ľudí.

Objaví sa bez varovania, v priebehu pár sekúnd vás ochromí. Odrazu neviete jasne uvažovať, v ústach sa vám skrúti jazyk, nedokážete artikulovať, neposlúcha vás ruka alebo vidíte dvojmo. Ako by vám telo odrazu nepatriło a niekto sa s ním pohrával. Nie je to strpnutie, nepomôže vám, keď si oddýchnete, ani spánok, ani pohár čistej vody. Je to s vami oveľa vážnejšie a jediné, čo v tej chvíli musíte urobiť, je zavolať si rýchlu zdravotnú pomoc. Každú minútu vám odumierajú milióny nervových buniek v mozgu. V tomto okamihu sa začína hrať o čas.

„Až 90 % CMP vzniká v dôsledku nedokrvnenia mozgu, 10% spôsobuje krvácanie do mozgu,“ vysvetľuje prezidentka Slovenskej neurologickej spoločnosti a prednostka Neurologickej kliniky LF UPJŠ a UNLP v Košiciach Zuzana Gdovinová. „Na Slovensku máme 43 nemocníc, v ktorých môžeme podať akútnu liečbu intravenóznou trombolýzou. Tá rozpustí zrazeniny. Dostane ju asi 25 % z celkového počtu pacientov. V 7 nemocniciach sa robí trombektómia, mikrochirurgický zákrok, keď sa zrazenina v cieve mechanicky odstráni. Podstúpi ju 11 % z celkového počtu pacientov,“ dodáva odborníčka a ďalej vysvetľuje, že intravenózna trombolýza sa musí podať do 4,5 h od vzniku príznakov. Na 1 úspešné podanie vtedy prípadne 14 pacientov. Ak je to do 90 minút, tak na 1 úspešne odliečeného pacienta prípadne 4 až 5 pacienti. Pri trombektómii je časové okno trochu väčšie – 6 hodín. A profesorka Gdovinová má aj ďalšie dobré správy, už budúci rok by mal prísť na svetový trh liek, ktorý sa bude dať podať rýchlejšie – nie ako jednodňová infúzia, ale ako intravenózna injekcia.

V rámci akútnej starostlivosti o pacientov s cievnu mozgovou príhodou sa Slovensko umiestňuje na popredných priečkach v Európe, a to nielen vďaka kvalitnej liečbe, ale aj záchranej zdravotnej službe. „Problém je, že pacienti prichádzajú až po jednom až dvoch dňoch, keď im už akútnu starostlivosť nedokážeme poskytnúť,“ vysvetľuje neurologička z Košíc. V čom na Slovensku dosahujeme horšie výsledky, je následná starostlivosť. „Vypočítali sme, že 35 % pacientov po CMP by potrebovalo akútnu rehabilitačnú starostlivosť. Na rehabilitačné lôžka je však preložených len 4,5 až 5 % pacientov. Na Slovensku máme aj kritický nedostatok logopédov, ktorí pacientom pomáhajú riešiť problémy s rečou alebo diagnostikujú poruchy prehĺtania.“

Pri mozgovej mŕtvici zohráva rozhodujúcu úlohu čas. Existuje veľa stavov, pri ktorých môžeme podať prvú pomoc sami, no mozgová príhoda k nim nepatrí. V tomto prípade je nevyhnutná odborná pomoc. Zbytočne preto nesadajte sami do auta. Stratili by ste drahocenné minúty. „Slovenské záchrany patria k svetovej špičke pri záchrane pacientov „s porážkou“. Už počas prevozu môže lekár urobiť základnú diagnostiku a poskytnúť ošetrovanie. Záchrany hlásia nemocniciam, že vezú pacienta s CMP, čo výrazne skraca čas do začatia liečby. V nemocnici sú už po príchode sanitky na zásah pripravení,“ vysvetľuje riaditeľ záchranej zdravotnej služby ZaMED, Matej Polák. Podľa neho však „refaz záchrany“ začína samotným pacientom alebo jeho príbuznými. „A v tých najkritickejších časoch, keď dochádza k akútnej CMP, sú starší ľudia najčastejšie so svojimi vnúchatami. Preto sa vzdelávací projekt FAST HEROES zameria na deti.“

Do medzinárodnej iniciatívy s týmto názvom je zapojených už 25 krajín sveta. Názov Hrdinovia FAST pochádza z anglickej skratky pre určenie príznakov cievnej mozgovej príhody, kde F znamená tvár, A končatinu, S reč a T čas. Na Slovensku sa rozbieha už piaty ročník, ktorý vzdeláva o cievnej mozgovej príhode deti na základných školách. „Zatiaľ sa nám podarilo vyškolíť 50-tisíc detí, a niektorým z nich sa už podarilo zachrániť svojich príbuzných,“ vysvetlila Ľubica Fidesová, ambasádorka FAST HEROES na Slovensku. Projekt vzdeláva rodičov a starých rodičov prostredníctvom detí.

Foto: SHUTTERSTOCK

mozgová príhoda, infarkt, bolesť hlavy Ilustračné foto.

V medzinárodnom prieskume sa zistilo, že až 80 % ľudí nepozná príznaky akútnej CMP, len 24 % pacientov, ktorých toto ochorenie postihne, si uvedomuje, že majú CMP a ide im o život, ale len 3 % si zavolajú záchranku. Rodičia a starí rodičia detí zapojených do iniciatívy FAST HEROES si zapamätali 100 % informácií o CMP. „Deti učíme základné prejavy ochorenia, ako majú zavolať sanitku či správne komunikovať s operačným strediskom záchrannej zdravotnej služby,“ dodáva ambasádorka Ľubica Fidesová. Prostredníctvom webovej stránky sa do medzinárodného projektu, v ktorom žne Slovensko jeden úspech za druhým, môžu prihlasovať ešte ďalšie základné aj stredné školy.

Reťaz záchrany sa začína pacientom alebo jeho príbuznými, pokračuje záchrankou, ktorá musí včas prísť na miesto, rozpoznať príznaky a zvoliť správnu nemocnicu, kam pacienta prevezie a pokračuje v nemocnici, ktorá musí byť na pacienta pripravená a poskytnúť mu adekvátnu zdravotnú starostlivosť. „Dnes vieme cievnu mozgovú príhodu úspešne liečiť. Máme pacientov, ktorí prekonali „porážku“ a žijú bez väčšieho hendikepu normálny život. Ide však o pacientov, ktorí sa dostali do nemocnice včas a mohla im byť poskytnutá adekvátna zdravotná starostlivosť a účinná liečba. Čas je v tomto prípade rozhodujúci,“ upozorňuje na záver prezidentka Slovenskej neurologickej spoločnosti Zuzana Gdovinová.

Čo sa s vami deje?

Všetky bunky nášho tela potrebujú pre svoj život kyslík, teda aj tie mozgové. Kyslík a dôležité živiny sa do mozgových buniek dostávajú prostredníctvom krvi. Viete, čo sa stane, keď dôjde k prerušeniu dodávky krvi do istej oblasti mozgu? Milióny buniek začnú odumierať. Výsledok? Strata citlivosti na jednej strane tela, znecitlivenie tváre, problémy s rozprávaním, zmätenosť, závraty, poruchy videnia a ďalšie stavy.

Vedeli ste?

Cievna mozgová príhoda je tretia najčastejšia príčina smrti po kardiálnych a nádorových ochoreniach a len 10 % pacientov, ktorí ju prežijú, ostane bez následkov alebo len s minimálnymi následkami. Každá siedma „porážka“ pritom vzniká v spánku a následky si ľudia všimnú až po zobudení.

Toto nerobte

NEPREVÁŽAJTE PACIENTA SAMI

Nevozte človeka do nemocnice sami. Uvedomte si, že s liečbou sa začína už v sanitke. Keď zdravotníci dorazia, odpovedzte im na všetko, čo ste zistili, videli alebo urobili. Zdravotníci vás takisto môžu požiadať o drobnú pomoc.

ŽIADNE JEDLO ANI NÁPOJE

Keďže nevieť odhadnúť, ako na tom pacient je, predpokladajte ťažkosti s prehĺtaním. Pamätajte si, že podaním jedla alebo pitia nič nevyriešite, aj keby človek dokázal prehĺtať. V opačnom prípade by sa však mohol zadusiť.

NEPODÁVAJTE ŽIADNE LIEKY

Bez ohľadu na to, aké máte skúsenosti, teda hoci by sa CMP vyskytla vo vašej rodine, riadte sa výhradne pokynmi zdravotníkov. Osobe s príznakmi CMP nepodávajte žiadne lieky, ani aspirín, aj keď ten sa preventívne užíva, aby sa zabránilo tvorbe krvných zrazenín. Zdroj: Cievna mozgová príhoda, Slovenský pacient

Rozpoznať príznaky vám pomôže BEFAST test

Ľudia s akútnou CMP často vyzerajú, ako by boli pod vplyvom alkoholu alebo drog. Nenechajte sa zmiasť. Rozpoznať príznaky vám pomôže test BEFAST alebo FAST, čo znamená rýchlo.

B – Balance / Rovnováha: Trpíte bolesťami hlavy, závratmi a nedokážete udržať stabilitu?

E- Eyes / Oči: Máte rozmazané alebo dvojité videnie?

F – Face / Tvár: Skúste sa usmiať. Ovísia vám kútik na jednej strane úst? Často si na tej istej strane tváre môžete všimnúť aj poklesnuté očné viečko.

A – Arms / Ruky: Dokážete zdvihnúť nad hlavu obe ruky? Klesne vám jedna ruka nadol alebo ju vôbec nedokážete zdvihnúť? Pociťuje jednostrannú slabosť v končatinách?

S – Speech / Reč: Dokážete zopakovať jednoduchú frázu? Pozorujete ťažkosti s rečou? Je reč nejasná alebo zvláštna? Dokázali by ste zapísať?

T – Time / Čas: Ak spozorujete niektorý z týchto príznakov, okamžite volajte rýchlu zdravotnícku pomoc.

Hlavné príčiny cievnych mozgových príhod

Vysoký krvný tlak (hypertenzia): vedie k oslabeniu stien ciev a zvyšuje riziko krvácania.

Srdcové ochorenia: srdcová arytmia alebo fibrilácia môžu spôsobiť vznik krvných zrazenín v srdci.

Ateroskleróza: otváranie plakov na stenách ciev môže spôsobiť špirály.

Diabetes mellitus: vyššie riziko vzniku aterosklerózy a poškodenia ciev.

Fajčenie a nadmerná konzumácia alkoholu: tieto zlozvyky poškodzujú cievy.

Fyzická nečinnosť a obezita: zvyšujú riziko vysokého krvného tlaku a iných rizikových faktorov.

Genetické faktory a rodinná anamnéza: niektoré genetické predispozície môžu zvýšiť náchylnosť k cievnej mozgovej frekvencii.

Vysoká hladina cholesterolu v krvi

Autor: Alexandra Žilavá, Alexandra Žilavá

Netradičné plavidlá obsadili hladinu jazera. Košické Benátky prilákali stovky divákov

4. 5. 2025, 13:07, Zdroj: [kosice.korzar.sme.sk](https://www.kosice.korzar.sme.sk), Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: Klaudia Jurkovičová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 55 407 GRP: 1,23 OTS: 0,01 AVE: 738 EUR

Netradičné plavidlá obsadili hladinu jazera. Košické Benátky prilákali stovky divákov

Popoludnie spestril aj sprievodný program.

KOŠICE. Aj keď to s predpoveďou počasia na sobotu vyzeralo všelijako, vlna búrok napokon na rozdiel od iných miest metropolu východu obišla, a tak sa mohlo začať jedno z najobľúbenejších podujatí osláv Dňa mesta Košice, Košické Benátky.

Košické Benátky 2025 (29 fotografií)

Na hladinu jazera tak mohli vyraziť vskutku netradičné plavidlá. Zábavné popoludnie spestril pestrý pódiový program, sprievodné aktivity či detská animačná zóna.

Najkreatívnejší pri stavbe plavidla boli ZŠ Hroncova 23 a Mestská časť Košice-Sever, ktorí sa stali absolútnymi víťazmi podujatia. Ocenené boli aj plavidlá, ktoré postavili Detský domov sv. Klementa Hofbauera, Podolíneč a Detský domov Uralská.

Podujatie si prišli pozrieť stovky návštevníkov.

Deň mesta Košice: Program na ďalšie dni

4. máj 2025 - Nedeľa

14:00 - Use the City - Brokolička 2 - Hlavná ulica, pódium Dolná brána - Hra určená deťom, mládeži ale aj dospelým, ktorí vedú oceniť skrytú múdrosť.

15:00 - Use the City - Košické Montmartre - Hlavná ulica, park pri Dolnej bráne - Výtvarný plenér je súčasťou multižánrového festivalu Use The City. 15:00 - Use the City - Komunitné mestečko - Hlavná ulica, Park pri Dolnej bráne - Workshopy, tvorivé dielne, ukážky remesiel a interaktívne prezentácie zamerané na neformálne skupiny a organizácie. 15:00 - Use the City - Edo a Eko - Hlavná ulica, Park pri Dolnej bráne - Rozprávkové popoludnie "Živé stromy" plné pesničiek, tanca a interaktívneho rozprávkového príbehu pre deti, ich rodičov a veľkých kamarátov. 16:30 - odDYCHOVKA I. - Hlavná ulica, pódium Dolná brána - Koncertný program Dychový orchester mladých, ktorý v tomto roku oslavuje svoje 55. výročie založenia. 17:00 - Košická Kaviareň Slávia - Mestský park, hudobný altánok - Koncert Petra Stašáka a jeho hostí v hudobnom altánku Mestského parku. V galakonzerte účinkujú: Peter Stašák, Marcela Laiferová, Jana Slovinská, Pavol Stašák a ďalší. 18:00 - Use the City - Montmartre / Tradičné miesta - Dolná brána, historická expozícia - Vernisáž výstavy výtvarného plenéru Košické Montmartre. 19:00 - Use the City - Dolná brána, priestor historickej expozície - Divadlo Per Absurdus: Podivný prípad Štefana Korpu. Čierna komédia predstaví fiktívny, absurdný príbeh Štefana Korpu, muža, ktorý sa stal celosvetovo známym nie kvôli tomu ako žil, ale kvôli tomu, ako zomrel. 09:00 - 80 rokov konca II. svetovej vojny - Historická budova Východoslovenského múzea v Košiciach - Celodenné podujatie popretkávané ukážkami bojovej techniky, výstroja a výzbroje klubov vojenskej histórie či naživo zhliadnutie legendárneho tanku LT – 38. Od 9.00 do 17.00h.

5. máj 2025 - Pondelok

10:00 - Deti deťom - Hlavná ulica, od Dolnej brány po Immaculatu - Farebný chodník - Kreslenie kriedami na chodník. 11:30 - Divadlo Haliganda deťom – Tajomné Košice - Hlavná ulica, Dolná brána - Interaktívne divadelné predstavenie. 15:00 - Škola plná talentov – Superškola 2025 - Hlavná, Dolná brána - Slávnostné finále. Zábavno-súťažný galaprogram, počas ktorého budete svedkami oficiálneho menovania a odovzdávania cien a titulu Škola plná talentov – Superškola 2025, spojený s vystúpeniami talentov víťaznej školy. 10:00 - Rozprávková električka - Trasa električiek č. 2 a 6 v Košiciach - Počas Dňa venovaného deťom na trasách električkových liniek č. 2. a 6 vás privítajú známe rozprávkové postavičky. Od 10.00 do 15.00h 15:00 - Baby knižnica - OC Merkúr, pobočka Knižnice pre mládež mesta Košice, Boženy Němcovej 28 - Obľúbená zábavná tvorivá dielnička a zážitkové čítanie pre najmenších a ich rodičov. 18:00 - Ťahanovský narodeninový sprievod - Mestská časť Košice - Sídliisko Ťahanovce - Prvé stretnutie Ťahanovčanov, no nielen ich, na narodeninovom sprievode oslavujúcom 40. výročie vzniku mestskej časti Košice – Sídliisko Ťahanovce.

6. máj 2025 - Utorok

12:00 - Slávnostné oceňovanie príslušníkov Mestskej polície mesta Košice a osobností verejného a spoločenského života - Hlavná ulica, pred historickou budovou Národného divadla Košice 17:00 - ODdychovka II. - Hlavná ulica, Dolná brána - Koncertný program Klasik Bandu, ktorý v tomto roku oslavuje plnoletosť (18 rokov) 10:00 - Rozprávkové prebúdzanie fontány - MČ Košice - Sídliisko Ťahanovce, Park s fontánou - Americká trieda - Veselé predpoludnie pri sídliskovej fontáne. 10:00 - Baby knižnica - Nezábudka, pobočka Knižnice pre mládež mesta Košice, Poľovnícka 8 - Zábavná tvorivá dielnička a zážitkové čítanie pre najmenších a ich rodičov. 15:00 - Kolorit slovenského ornamentu - Teologická fakulta Katolíckej univerzity Ružomberok v Košiciach - Slávnostné vyhodnotenie a vernisáž prác

13. ročníka súťaže v kreslení a maľovaní ornamentov. 17:00 - Večer krátkych filmov Múzeum Vojtecha Löfflera, Alžbetina 20, Košice - Premiérová prehliadka krátkych filmov talentovaných mladých filmárov. 18:00 - MarathonPoint - Hlavná 57, Košice - Slávnostné otvorenie priestoru, v ktorom spoznáte históriu a súčasnosť Medzinárodného maratónu mieru v Košiciach.

7. máj 2025 - Streda

13:30 - Sprievod rytierov - Hlavná ulica / Dolná brána - Immaculata - Historická radnica - Dobová pozvánka na slávnostné vztyčovanie mestskej vlajky a slávnostný ceremoniál udeľovania Ceny mesta Košice a Cien primátora mesta Košice. 14:30 - Slávnostné vztyčovanie mestskej vlajky pri príležitosti Dňa mesta Košice - Pred Historickou radnicou, Hlavná 59, Košice 14:30 - Slávnostný ceremoniál Dňa mesta Košice - Pred Historickou radnicou, Hlavná 59, Košice - Slávnostné odovzdávanie verejných ocenení primátorom mesta Košice – Ceny mesta Košice, Ceny a Plakety primátora mesta Košice. 18:00 - Slávnostná svätá omša s prosbami a modlitbami za mesto Košice - Hlavná ulica, Dóm sv. Alžbety v Košiciach - Celebruje Mons. Bernard Bober, košický arcibiskup – metropolita. 20:00 - Galakonzert Dňa mesta - Hlavná ulica, námestie pri Urbanovej veži a park pri Spievajúcej fontáne - Hudobný a tanečný galaprogram plný spevákov, hudobníkov a tanečníkov. 09:00 - Detské rozprávkové Košice - Slovenské technické múzeum, Hlavná 88, Košice - Umelecký prednes slovenských rozprávok v podaní detí materských škôl. 09:00 - Košice včera a dnes - Gymnázium Opatovská cesta 7, Košice - 23. ročník súťaže košických gymnazistov zameranej na históriu a súčasnosť Košíc. 15:00 - Baby knižnica - Nezábudka, pobočka Knižnice pre mládež mesta Košice, Poľovnícka 8 - Zábavná tvorivá dielnička a zážitkové čítanie. 17:00 - Večerná kresba - Múzeum Vojtecha Löfflera, Alžbetina 20, Košice - Kreslenie živého portrétu alebo zátišia pod vedením profesionálneho lektora.

8. máj 2025 - Štvrtok

10:00 - Pietny akt kladenia vencov a kytíc pri príležitosti 80. výročia ukončenia II. svetovej vojny - Verejný cintorín Košice 09:00 - Cassovia Bonsai - Botanická záhrada **UPJŠ**, Mánesova 23, Košice - Do nedele 11. mája je pre všetkých nadšencov sprístupnená výstava s viac ako 70 miniatúrnymi stromami doplnená o zaujímavý sprievodný program – ukážky tvarovania drevín, poradenskú činnosť, ponuku pomôcok – a počas víkendu aj o výstavu suiseki – malých tvarovaných prírodných kameňov. Od 9.00 do 17.00h.

9. máj 2025 - Piatok

09:00 - Cassovia Retro - Hlavná ulica, Urbanova veža - Immaculata, pred Národným divadlom Košice - 21. ročník medzinárodného stretnutia historických vozidiel 08:00 - Divadelné Košice Jozefa Adamoviča - ZŠ Postupimská 37, Košice - Prehliadka divadelných predstavení amatérskych súborov.

10. máj 2025 - Sobota

09:00 - Rušňoparáda 2025 - Rušňové depo, Pri bitúnku 2, Košice - Dvojďňová prehliadka historickej a súčasnej železničnej techniky, bohatý sprievodný program, hry, zábava pre rodiny s deťmi, malých aj veľkých návštevníkov. 14:00 - Turnaj sv. Ladislava - Košický hrad, Hradová - Historická udalosť šľachticov spojená s oslavou udelenia prvej erbovej listiny mestu Košice 7. mája 1369 spojená s turnajom pri príležitosti konania sa mestských osláv. 17:00 - Košice Peace Half Marathon - Hlavná ulica, Dolná brána - Medzinárodný maratón mieru prichádza s obľúbeným májovým polmaratónom. Trať je koncipovaná inak než jesenná. Menej zdatní bežci majú na výber ďalšie dve trate: 4,0 km (Minimaratón) a 10,5 km (Štvrťmaratón).

11. máj 2025 - Nedeľa

10:00 - Rušňoparáda 2025 - Rušňové depo, Pri bitúnku 2, Košice - Druhý deň zážitkového víkendu v rušňovom depe Košice. Bonusom podujatia je aj sprístupnenie industriálnych objektov depa, ktoré sú bežne počas roka pre verejnosť nedostupné. 11:00 - Cassovia Retro - Hlavná ulica, Immaculata, pred Národným divadlom Košice - 21. ročník medzinárodného stretnutia historických vozidiel.

Čítajte

viac:

<https://kosice.korzar.sme.sk/c/23481450/pripravy-na-den-mesta-kosice-vrcholia-budu-desiatky-podujati-pozrite-si-program-na-vsetky-dni.html>

Autor: Klaudia Jurkovičová

UNIKÁTNY pôrod tenistky Jany Čepelovej v Kardiocentre AGEL: „Bola som nervóznejšia, než pred zápasom!“

4. 5. 2025, 16:34, Zdroj: spuntik.zoznam.sk, Vydavateľ: Zoznam, s.r.o., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 10 966 GRP: 0,24 OTS: 0,00 AVE: 414 EUR

UNIKÁTNY pôrod tenistky Jany Čepelovej v Kardiocentre AGEL: „Bola som nervóznejšia, než pred zápasom!“

Zdroj: Agel

2025-05-04 15:00:00 |

Na operačnú sálu Kardiocentra AGEL Košice-Šaca priviezli niekdajšiu 50. hráčku sveta Janu Juhászovú Čepelovú s diagnózou placenta previa accreta, ktorá je známa ako jedna z najzávažnejších komplikácií tehotenstva. Vďaka unikátnej spolupráci lekárov Nemocnice AGEL Košice-Šaca a Kardiocentra AGEL Košice-Šaca sa mimoriadne rizikové tehotenstvo známej slovenskej tenistky skončilo bezpečným pôrodom zdravého bábätka.

Prezradíte nám, ako prebiehalo vaše druhé tehotenstvo?

Jana Čepelová (J.Č.): Bolo bezproblémové. Nemala som žiadne ťažkosti. Počas ultrazvuku sa však zistilo, že mám nízko položenú placentu, ktorá sa do konca tehotenstva nepohla, čo predstavovalo určité riziká, a preto som musela podstúpiť náročnú operáciu. Cisársky rez mi vykonal v kardiocentre, kde bol na mňa pripravený skvelý tím lekárov. Zásluhou Kardiocentra AGEL Košice-Šaca a Gynekologicko-pôrodníckej kliniky Nemocnice AGEL Košice-Šaca, na čele s prednostom doc. MUDr. Erikom Dosedlom, PhD., MBA, mám zdravého synčeka.

Ako ste už sama naznačili, váš druhý pôrod bol mimoriadne náročný a vyžadoval si unikátnu spoluprácu gynekológov a kardiológov, necítili ste pred takýmto komplikovaným zákrokom obavy?

J.Č.: Keď človek príde do nemocnice deň vopred, začína pociťovať stres. Keďže som mala za sebou už jeden cisársky rez, vedela som do čoho idem. Prednosta Dosedla, ktorý priviedol na svet aj moje prvé dieťa, mi všetko dopredu vysvetlil, takže som sa na to vedela pripraviť a brala som to vážne. Keď ma priviezli na sálu a videla som tam tak veľa personálu, nebolo mi všetko jedno. Na začiatku operácie sme sa s operačným tímom zoznámili a stres začal opadať. Verila som, že to zvládnem. Bola som však nervóznejšia, ako pred zápasom, pretože išlo o viac, ako v tenise. Veľká vďaka patrí aj primárovi z kardiocentra MUDr. Martinovi Bujdošovi, ktorý svoju časť zákroku zvládol super, a sestričkám. Keď ma prebudili z narkózy, presunuli ma na JIS-ku.

Ako sa teraz cítite?

J.Č.: Po pôrode sa cítim každou hodinou lepšie, regenerácia po cisárskom nie je hneď, ale verím, že o dva až tri dni to bude ideálne.

Do rúk gynekológov v nemocnici Agel ste sa zverili už po druhýkrát. Ako vnímate rozdiel medzi prvým a druhým pôrodom?

J.Č.: Nemocnica AGEL Košice-Šaca, do ktorej som prišla na odporúčanie známych, mi bola sympatická už od prvého ultrazvuku. Videla som, že je to moderná nemocnica, ktorá poskytuje skvelé služby, mamičky majú možnosť ubytovať sa na nadštandardných izbách a otecko môže zostať aj pri pôrode. V čase môjho prvého pôrodu bola korona, takže to bolo oveľa ťažšie. Neboli povolené návštevy a aj celková situácia bola náročnejšia. S nemocnicou som však bola veľmi spokojná, aj preto som sa sem vrátila. Mohla som si vybrať pôrodníka, v apartmáne som sama a aj manžel mohol byť pri pôrode.

Hovorí sa, že do tretice všetko dobré. Plánujete ešte rozširovať svoju rodinu alebo návrat ku kariére?

J.Č.: Doma mám dcérku, teraz sa mi narodil chlapec, rodina je kompletná a verím, že aj zdravá a že to tak aj zostane. Chcem sa ešte raz poďakovať všetkým lekárom a sestričkám, ktoré sa o mňa aj synčeka starajú. Cítim sa tu ako v hoteli. Na túto nemocnicu budem mať len pozitívne spomienky. Ako matka dvoch detí už neplánujem návrat na tenisový okruh, ale, keď mi to zdravotný stav dovolí, začnem opäť športovať. Aspoň na tej amatérskej úrovni.

Doc. MUDr. Erik Dosedla, PhD., MBA, sa narodil v Humennom. Je prednostom Gynekologicko-pôrodníckej kliniky a medicínskym riaditeľom Nemocnice AGEL Košice-Šaca, docentom na Lekárskej fakulte **UPJŠ**, odborníkom v oblasti perinatológie, ultrazvukovej diagnostiky a robotickej chirurgie.

Mohli by ste, prosím, čitateľom vysvetliť, prečo je diagnóza PPA nebezpečná? Aký častý je jej výskyt?

E.D.: Placenta previa accreta, ktorá je známa ako jedna z najzávažnejších komplikácií tehotenstva pre extrémne riziko života ohrozujúceho krvácania, predstavuje uloženie placenty nízko nad krčkom maternice s prerastaním do steny maternice alebo až okolitých orgánov. Z toho dôvodu je odľučovanie placenty po pôrode plodu sťažené až nemožné, a veľmi často sprevádzané masívnym krvácaním.

V niektorých prípadoch sa tieto dve diagnózy môžu aj prelínať, čím sa riziko stavu ešte zvyšuje. Pomerne častý výskyt, asi 1 prípad na 1200 pôrodov, v súčasnosti súvisí s narastajúcim počtom operačných výkonov na maternici.

Ako sa diagnostikuje, je možná nejaká prevencia?

E.D.: Diagnostika je založená skoro výlučne na expertnom ultrazvukovom vyšetrení v III. trimestri tehotnosti. Prevencia vzniku takéhoto uloženia placenty nie je známa, rozhodujúci je špecifický manažment gravidity, príprava na pôrod, ako aj metóda pôrodu. Táto diagnóza je absolútnou indikáciou na pôrod cisárskym rezom.

Mohli by ste čitateľom priblížiť prípravu a priebeh samotného výkonu?

E.D.: Pred operačným výkonom bolo dôležité si s celým tímom zjednotiť postupy a naplánovať harmonogram intervencií, ktoré pacientka podstúpi. Nesprávne načasovanie pôrodných a angiologických intervencií by skončilo pre plod fatálne. V kritickej fáze intervenčný tím vedený primárom Bujdošom pomocou balónikov dočasne uzatvoril panvové artérie, zabránil tým masívnemu krvácaniu a nám tak umožnil bezpečne dokončiť pôrod. Intenzívny monitoring životných funkcií matky a dieťaťa počas celej procedúry zabezpečoval tím OAIM vedený primárom Blanárom, o dieťa sa po pôrode postaral neonatológ primár Kapec. Vďaka súhre celého „15-členného orchestra“ sa podarilo priviesť na svet zdravé dieťa, zabrániť masívnej strate krvi a čo je mimoriadne dôležité, zachovať maternicu pacientky, čím sa ochránilo jej reprodukčné zdravie. Celému tímu aj touto cestou ďakujem za vysokú mieru profesionalizmu.

Realizuje sa na Slovensku veľa takýchto kombinovaných multidisciplinárnych pôrodov?

E.D.: Tento kombinovaný hybridný operačný výkon sa na Slovensku vykonáva veľmi zriedkavo, je mimoriadne náročný na erudíciu, materiálno-technické vybavenie a spojenie odborníkov viacerých medicínskych odborností. Môžem s pocitom hrdosti konštatovať, že nám sa podarilo vytvoriť multidisciplinárny tím Gynekologicko-pôrodnicej kliniky Nemocnice AGEL Košice-Šaca a Kardiocentra AGEL Košice-Šaca, pripravený riešiť aj raritné a mimoriadne komplikované klinické prípady.

Povedali ste, že sa v slovenských podmienkach jedná o raritný postup. Mali ste sa s kým poradiť?

E.D.: Sme členmi medzinárodnej spoločnosti pre manažment patológií placenty, komplikované prípady ako bol tento navzájom konzultujeme.

Ako by ste v podobnom prípade postupovali, keby ste nemali k dispozícii multidisciplinárny tím?

E.D.: Pacientku by sme adekvátne pripravili k operačnému výkonu, objednali by sme dostatočne veľké zásoby krvných derivátov. Samotný výkon by prebiehal na štandardnej operačnej sále gynekologicko-pôrodnicej kliniky a v závislosti od priebehu operácie a krvnej straty, by sme v konečnom dôsledku museli pristúpiť až k radikálnemu výkonu vo forme hysterektómie, teda odstráneniu maternice. Tento výkon je pri masívnom krvácaní poslednou možnosťou záchranu života rodičky.

Prečo bolo nutné vykonať pôrod na operačnej sále v kardiocentre?

E.D.: Jedine hybridná sála kardiocentra svojím materiálno-technickým a personálnym vybavením ponúka možnosti realizácie hybridného výkonu, ktorý spočíva v kombinácii intervenčného a aj operačného výkonu.

Bol to prvý taký výkon, ktorý ste v Nemocnici AGEL Košice-Šaca realizovali?

E.D.: Ide už o druhý prípad, kedy sa, ako s úsmevom v Šaci hovoríme, „dieťa narodilo v kardiocentre“.

Gynekologicko-pôrodnica klinika, ktorú vediete, patrí k vyhľadávaným pracoviskám s nadregionálnou pôsobnosťou. Pripravujete pre svoje pacientky v najbližšom období niečo nové?

E.D.: Naša klinika je dynamickým pracoviskom, na ktorom vykonávame široké spektrum diagnostických a liečebných výkonov. Ako jediné pracovisko na východnom Slovensku vykonávame robotické operácie nezhubných, ako aj zhubných ochorení. Plánujeme pokračovať v rozšírení spektra indikácií v robotickej operatíve. Snažíme sa byť čo najbližšie k rodičkám a poskytnúť im príjemné, intímne prostredie pri ich pôrode v rámci konceptu MODERNEJ EMPATICKEJ PÔRODNICE.

.....

MUDr. Martin Bujdoš, rodák z malej dedinky Chotča pri Stropkove vyštudoval medicínu na Lekárskej fakulte **UPJŠ** v Košiciach. Pôsobil na viacerých pracoviskách intervenčnej angiológie, od roku 2022 pôsobí v Kardiocentre AGEL Košice-Šaca vo funkcii primára angiologického oddelenia. So svojím mladým tímom sa v kardiocentre špecializuje na zavádzanie a rozvoj moderných intervenčných endovaskulárnych výkonov.

Pôrod v kardiocentre asi nie je celkom bežná vec. Ako ste sa naň pripravovali?

M.B.: Potrebovali sme zabezpečiť súhru štyroch špecialistov – gynekológa, intervenčného angiológa, anestéziológa a neonatológa, a to všetko nie na klasickej pôrodnej sále, ale na našej hybridnej intervenčnej sále. Museli sme byť pripravení na akékoľvek komplikácie, ktoré mohli nastať. V ten deň sme úplne prerušili náš bežný program a celý intervenčný tím sa sústredil výhradne na tento jedinečný pôrod.

Mohli by ste vysvetliť, aká bola vaša úloha pri pôrode?

M.B.: Našou úlohou bolo dočasne a reverzibilne zastaviť tok krvi do ciev maternice v 3. dobe pôrodnej. Teda po pôrode bábätko a pred pôrodom placenty. U niektorých pacientok s nevhodne uloženou alebo invazívnou placentou je toto obdobie najviac rizikové pre vznik život ohrozujúceho krvácania.

Patríte k skúseným intervenčným angiológom, bol napriek tomu tento výkon pre Vás niečím výnimočný?

M.B.: Určite áno. Práve pre takéto výnimočné momenty milujem medicínu. Sme zvyknutí robiť endovaskulárne zákroky denne, najmä u starších pacientov s cukrovkou alebo inými srdcovo-cievnyimi ochoreniami. Ale zákrok u tehotnej pacientky je extrémne raritný. Bolo nevyhnutné všetko precízne načasovať tak, aby sme ochránili mamičku aj bábätko. Zároveň sme nemohli použiť lieky na riedenie krvi, ktoré bežne pri týchto výkonoch podávame. To všetko z tohto zákroku robilo výnimočný zážitok.

V Šaci pracujú odborníci všeobecnej a aj špecializovanej nemocnice pod jednou strechou. V čom je výhoda multidisciplinárneho prístupu pre pacienta, neleziete si tak trochu vzájomne „do kapusty“?

M.B.: Naopak, práve v tom je naša sila. Angiológia zasahuje do mnohých odborov, pretože cievy zásobujú každý orgán v tele. Byť pod jednou strechou s odborníkmi z rôznych oblastí je veľkou výhodou. Náš generálny riaditeľ, pán profesor Sabol, vytvoril tím nielen skúsených odborníkov, ale aj ľudí, ktorí sú tvoriví a vedia sa flexibilne prispôbiť situácii. Spolupráca s kolegami zo všeobecnej nemocnice je výborná, každý z nás vie, čo má robiť, a výsledkom je komplexná starostlivosť o pacienta. Tento výnimočný pôrod je krásnym príkladom toho, že keď spojíme sily, vieme zvládnuť aj naozaj neštandardné komplikované situácie.

Čo nové pripravujete pre vašich pacientov?

M.B.: V najbližšej dobe plánujeme zaviesť endovaskulárnu liečbu pacientov s osteoartrózou. Títo pacienti trpia výraznými bolesťami kĺbov a často musia užívať silné analgetiká. Kľúčovým faktorom bolesti je chronický zápal a zvýšené prekrvenie postihnutých oblastí. My vieme tieto cievy miniinvazívne uzavrieť, čím sa zníži zápal a pacientom sa výrazne uľaví. V našej nemocnici máme špičkovú kliniku muskuloskeletálnej a športovej medicíny, kam prichádzajú pacienti z celého Slovenska. Táto metóda je novinkou aj v moderných krajinách a opäť sa ukazuje, aká veľká výhoda je mať všeobecnú a špecializovanú nemocnicu pod jednou strechou.

„Multiodborový prístup nie je pre nás iba víziou, ale každodennou realitou. Vďaka fungovaniu nemocnice a kardiocentra pod jednou strechou dokážeme poskytnúť pacientom riešenia, ktoré by inde znamenali komplikácie či oneskorenia. Spoluprácu a odbornosť premieňame na záchranu životov,“ dopĺňa prof. MUDr. František Sabol, PhD., MPH, MBA, ktorý ako generálny riaditeľ oboch zariadení aktívne podporuje ich odborné prepojenie a rozvoj multidisciplinárnej medicíny.

Autor: Autor: